REVISTA • Nr. 10 / decembrie 2016 Nihil sine Deo!

ŢARA IANCULUI

redactată şi editată de către Asociaţia "Ţara Iancului-Iubirea mea" Deva
cu sprijinul financiar deosebit al Primăriei şi Consiliului Local Deva

„Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
Uniţi-vă în cuget, uniţi - vă - n simţiri !
Strigaţi în lumea largă că Dunărea-i furată
Prin intrigă şi silă, viclene uneltiri !

(Imnul Revoluţiei Române Transilvane de la 1848, devenit Imnul de stat al României, strofa 10)

Salutăm iniţiativa Asociaţiei „Ţara Iancului-Iubirea Mea“ şi a Clubului său de elevi voluntari „CRĂIŞORII“, care prin acest număr al Revistei „Ţara Iancului“, au ales să aducă în faţa cititorilor o ediţie de excepţie, o poveste caldă cu coperţi, ce ne duce cu gândul la copilărie.

De Crăciun sărbătorim cele mai simple dintre emoţii, bucuria inegalabilă a clipelor petrecute cu familia. Cele mai multe tradiţii şi obiceiuri, cu originea în credinţe şi mituri străvechi, sunt la cele mai multe dintre popoare cele legate de sărbătoarea Naşterii lui Isus si schimbarea anului. În folclorul românesc Colindatul de Crăciun este cel mai important ciclu sărbătoresc popular tradiţional, cel mai bogat şi colorat prilej de manifestări folclorice, şi pentru aceasta mulţumim elevilor CRĂIŞORI care duc mai departe acest inestimabil tezaur popular.

Crăciun Fericit!

Mircia MUNTEAN

Primarul Municipiului Deva

Coborârea în istorie și în timp a lui Dumnezeu, adică venirea în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, este evenimentul cel mai bogat în semnificații și cel mai plin de consecințe din întreaga istorie a omenirii. Iată, Fecioara va lua în pântece şi va naşte Fiu şi se va chema numele Său Emanuil, ce se tâlcuieşte: „Cu noi este Dumnezeu” (Isaia 7, 14).

Dumnezeu Se coboară în istorie pentru a fi cu noi, spre a ne face viața fericită; iar fericirea vine numai din iubire, din lepădarea urii și a răutății: Dumnezeu Preasfântul, / Colindând pământul, / A vrut să nu mai fie / Potop și urgie. / Dumnezeu Preabunul / A trimis Crăciunul / Ca har și bucurie / Și la noi să fie!

De aceea este atât de apropiată de sufletele noastre mărita sărbătoare a Crăciunului, făcându-ne să ne adunăm la căldura căminului, în jurul unei mese, spre a ne bucura în mijlocul celor dragi.

Acum, în pragul Sfintelor Sărbători ale Naşterii Domnului, urăm ca Bunul Dumnezeu să încălzească inimile tuturor acelora care ascultă „viersul” sfânt al colindelor noastre străbune și să dăruiască atât truditorilor, cât și cititorilor revistei „Ţara Iancului” spor în toate și alese bucurii duhovnicești!

† G u r i e,
Episcopul Devei şi al Hunedoarei

Stimaţi reprezentanţi ai Asociaţiei „Ţara Iancului – Iubirea mea”,

Dragi cititori ai Revistei „Ţara Iancului”,

Anul acesta au continuat demersurile pentru declararea lui Avram Iancu drept Erou al Națiunii Române, pentru viața închinată și jertfită spre propășirea neamului românesc. Conferirea acestui titlul reprezintă recunoașterea meritelor excepționale și a rolului important jucat de Avram Iancu în timpul Revoluției de la 1848–1849. Am credința că, în cele din urmă, Avram Iancu va ocupa locul pe care îl merită în galeria marilor eroi ai neamului nostru.

Crăișorul Iancu avea puterea de a fermeca lumea, avea inteligența și calitățile necesare să aducă norodul alături de el. Avram Iancu avea spirit organizatoric, era bun orator și un bun strateg. Era un lider înnăscut. Nu degeaba l-au iubit moții, oameni aprigi și dârzi. Nu degeaba este comemorat an de an, la Țebea. Avram Iancu merită să fie Martirul și Eroul Național al tuturor românilor, nu doar al celor care locuiesc în Ardeal sau trăiesc pe meleagurile pe care le-a iubit atât de mult.

A lăsat tuturor un testament cu cele mai tainice dorințe ale sale, cu gânduri care se îndreptau către tot norodul, nu doar către cei apropiați. Pentru că familia lui Avram Iancu a fost compusă din toți moții săi și din toți românii de dincolo și dincoace de Carpați. Nu a vrut nimic pentru el, a vrut totul pentru popor. “Unicul dor al vieții mele e să-mi văd Națiunea fericită” spunea el atunci.

Astăzi, o mână de oameni încă luptă ca memoria lui Avram Iancu și ideile sale să nu fie date uitării.

Stimați reprezentanți ai Asociației ”Țara Iancului – iubirea mea”, dumneavoastră faceți parte dintre acești români patrioți. Aveți alături mulți copii, dar și din ce în ce mai mulți locuitori ai ținuturilor moțești care înțeleg măreția trecutului și privesc cu încredere spre viitor. Un viitor în care valorile naționale vor reveni la loc de cinste.

Tuturor celor care iubiți trecutul glorios, care ați descoperit în Avram Iancu pe eroul ridicat din popor, vă doresc ca Sfintele Sărbători să vă aducă împliniri, sănătate, belșug și putere de muncă să duceți mai departe proiectele începute!

Sărbători Fericite!

La Mulți Ani!

Laurențiu NISTOR,

Președinte Consiliul Județean Hunedoara

Regele Ferdinand I –Ţebea 1924

„Cu înaltă însufleţire am venit împre-ună cu familia Mea spre a ne închina împrejurul legendarului gorun al lui Horia, la mormântul lui Avram Iancu, marele luptător pentru drepturile naţionale[...]. Precum la Putna lui Ştefan cel Mare am făcut călduros apel către toţi fiii ţării ca mână în mână să desăvârşim organizarea şi întărirea Statului în România întregită, tot aşa în faţa umbrelor acestor eroi naţionali ai Munţilor Apuseni şi ai întregului românism, mă îndreptez cu dragoste şi stăruitor către toţi, îndemnându-i să se gândească mereu la greaua răspundere ce apasă asupra generaţiei noastre şi la datoria imperioasă ce avem de a fi cinstitori şi credincioşi marilor jertfe ce s-au făcut în luptele din trecut şi zilele noastre pentru dobândirea drepturilor naţionale”.

- *„Nu ne-am luptat pentru jucării, vrem drepturi, Maiestate!“* (Avram Iancu 1850, refuzând medaliile oferite de Împărat - Viena, martie1850)
- *„...Luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile Națiunii mele”* (Avram Iancu, Câmpeni, 20 decembrie 1850)
- “*Numai întoarcerea noastră către trecut ne dă forța faptelor de azi.“* (Nicolae Iorga)

Împreună pe drumul testamentar al Iancului:
„să-mi văd naţiunea mea fericită“

I. FORMAŢIILE CLUBULUI DE ELEVI-VOLUNTARI „CRĂIŞORII” din cadrul Asociaţiei noastre, active în anul şcolar 2016 - 2017:

Detaşamentul nr. 1 „Moga Voievod” HĂLMAGIU, jud. Arad

Îndrumători: prof. David Victor Ghe. şi prof. Sirban Cosmina • Comandant detaşament: elev Duşan Andrei

Echipaj 1.1, îndrumător: prof. Indreca Floare

Banci Ciprian - şef echipaj, Brăneţiu Dalina, Briciu Natalia, Nicoară Alexandru, Tosca Adelina

Echipaj 1.2. îndrumător: prof. Florea Jeni-Angela

Tulia Andreea - şef echipaj, Mateş Mădălina, Sirban Cristiana, Goia Bogdan, Bogdan Andreea, Morcan Raul

Echipaj 1.3. îndrumător: prof. Duşan Mugurel

Duşan Andrei - şef echipaj, Gligor Daciana, Ştefea Denisa, Bodea Adriana, Şerban Ioana

Echipaj 1.4. îndrumător: prof. Vasii Adina şi prof. Mihiţ Flavia

Sirban Emanuela - şef echipaj, Dărăştean Bianca - sef echipaj, Nicodin Maria, Tat Irina, Golea Sonia, Nicodin Cosmin, Colf Maria, Oană Bogdan, Indreica Larisa, Şerban Bogdan, Gligor Daciana, Livada Robert, Indrieş Denisa, Nicula Paula

Detaşamentul nr. 4 „Avram Iancu” BAIA DE CRIŞ, jud. Hunedoara

Îndrumător: Director prof. Colpoş Iancu Adrian, Comandant detaşament: eleva David Roberta

Echipaj 4.1. – îndrumător: prof. Cristea Iuliana

Bizo Ioana - şef echipaj, Furdui Mădălina, Vincu Claudia, Almăşan Alexandra, Vasiu Andreea, Străuţ Ştefania, Zeriu Anemona

Echipaj 4.2. – îndrumător: prof. Opric Elena

Bulz Gabriel - şef echipaj, Oprean Alexandru, Păşcău Sebastian, Hiriza Roxana, Ghilean Iasmina, Mihai Bianca, Trifa Ioana, David Roberta

Detaşamentul nr. 8 „Ioan Buteanu” – GURAHONŢ, jud. Arad

Îndrumător: Director prof. Petroman Nicoleta, Comandant detaşament: elev Busuioc Cristian

Echipaj 8.1. – îndrumător: prof. Tulea Corina

Tulea Mihael - şef echipaj, Tulea Gabriel, Braica Ionela, Ândăr Maria Elena, Lupei Denisa, Balemba Florin

Echipaj 8.2. – îndrumător: prof. Brînda Nicoleta

Avram Mădălina - şef echipaj, Fărcaş Maria, Mariş Roberta, Mecea Timeea, Strugari Narcisa, Avram Radu, Busuioc Cristian

Detaşamentul nr. 10 „Simion Groza” – CRIŞCIOR, jud. Hunedoara

Îndrumători: Director prof. Jurca Cosmin Florin, locţiitor prof. Oros Corina • Comandant detaşament: eleva Pârva Diana Laura

Echipaj 10.1. – îndrumători: prof. Fruja Liliana, prof. Crâsnic Mirela

Şortan Paula Maria - şef echipaj, Jorza Radu Mihai, Mic-Duna Daniel Alexandru, Pârva Diana Laura, Botoş Leonard Mihai, Duca Bogdan George, Fărcaş Alexia Maria, Guran Răzvan Robert, Iga Andreea Ioana, Sturza Alexandra Cerasela, Murariu Ovidiu

Echipaj 10.2. – îndrumători: prof. Stanciu Felicia, prof. Oros Corina

Josan Alexandra-şef echipaj, Josan Adelina, Plic Adelina, Fruja Cătălin, Jorza Ionuţ Traian, Sicoe Nicu, Buda Anamaria, Polvrea Mario, Pavel Roxana Nicoleta, Stînga Denisa Florina.

9,44

a fost media generală la învăţătură a celor 230 de elevi-voluntari din detaşamentele active ale Clubului „Crăişorii” în anul şcolar 2015 - 2016, după cum urmează: Horea 9,940, Baia De Criş 9,670, Crişcior 9,605, Hălmagiu 9,510, Scărişoara 9,490, Covasna A.I. 9,483, Arieşeni 9,298, Albac 9,235, Vadu Moţilor 9,205, Gîrda de Sus 9,202, Gurahonţ 9,194.

Felicitări pentru elevi, cadre didactice şi părinţi. Succese în continuare !

Detaşamentul nr. 11 „Ţara Moţilor” - ALBAC, jud. Alba • Îndrumător: Prof. Han Ioan, Comandant detaşament: eleva Todea Claudia

Echipaj 11.1. – îndrumător: prof. Purda Mirela Mihaela

Dobra Petronela - şef echipaj, Oarga Irina, Paşca-Igna George, Zgaiba Andreia, Costea Nicolas, Stan Ioana, Corcheş Ioan, Todea Ioan

Echipaj 11.2. – îndrumător: prof. Codrea Maria

Cristea Florin –şef echipaj, Petrea Anamaria, Scrob Daria, Pleşa Alina Crinela, Pleşa Mihaela Gabriela, Culda Anca Maria, Crişan Gabriel, Bădău Răzvan Dumitru

Echipaj 11.3. – îndrumător: prof. Oneţiu Loredana

Stan Maria - şef echipaj, Pătruşel Andreea, Mocan Andra, Mihalache Bogdan, Pleşa Cătălina, Maxim Ionica, Popa Paul Dănuţ, Zgaibă Ioana, Stan Iulia, Petrea Robert

Echipaj 11.4. – îndrumător: prof. Han Ioan

Todea Claudia - şef echipaj, Gaiţă Loredana Mădălina, Corcheş Iulian, Mateş Ioan Andrei, Zgaibă Mariana, Todea Adriana, Petrea Larisa Nicoleta, Pleşa Daniel, Jurj Ioan Dan

Echipaj 11.5. – îndrumător: bibl. Gomboş Ionela

Scrob Alin - şef echipaj, Pleşa Ionica, Han Petronela, Dobra Mihaela, Toader Vlad Gabriel, Jurj Marian Constantin, Oarga Mihaela

Echipaj 11.6. – îndrumător: prof. Chiriţescu Marinel

Nicola Bianca Nicoleta - şef echipaj, Nicola Nicolae Andrei, Nicola Ramona Andreea, Bumb Ionuţ Nicuşor, Budae Codruţa Florina, Corcheş Cătălin Mihai, Matei Gheorghe, Nicola Vasile

Ioan Mihail, Suciu Adrian, Vlăzan Anda, Beleiu Carmen

Echipaj 15.2 – îndrumător: prof. Ţara Constantin Gelu

Briciu Emanuela Andrada – şef echipaj, Petruse Gianina, Lazea Cosmin, Gligor Raul, Gligor Ioana Maria, Dobra Emanuela, Neag Ioana, Pantea Daniel, Mateiu Denisa, Pantea Ioana, Belei Cătălin, Avram Alexandra

Detaşamentul nr. 16 „Avram Iancu” – COVASNA, jud. CV • Îndrumător: Director prof. Olărescu Henorel, locţitor prof. Bota Adriana • Comandant detaşament: elev Manea Darius

Echipaj 16.1 – îndrumător: prof. Bota Adriana

Şulea Yasmine – şef echipaj, Bârlă Riana-Gabriela, Cimpoiaş Maria, Cojanu Tudor, Muntean Eliana, Oană Alina, Oprea Iulia-Maria, Oprea Elena, Oprea Ioana

Echipaj 16.2 – îndrumător: prof. Gyero Katalin

Sandulea Ana Maria - şef echipaj, Sorescu Alexia, Şerban Mihai, Şulea Briana, Uţă Maria, Papuc Horea, Manea Darius, Manea Mara

Detaşamentul nr. 18 „Cloşca - 1784” – Gîrda de Sus, jud. Alba • Îndrumător: Director prof. Mariş Ana Maria • Comandant detaşament: eleva Dig Andreea

Echipaj 18.1 – îndrumător: prof. Mucea Aurica, prof. Barna Teodora şi prof. Ţara Gelu

Barna Rareş – şef echipaj, Avram Maria, Dig Andreea, Bîte Ancuţa, Bâte Ciprian, Mariş Andreea, Lazea Andreea, Paşca Valentina, Costea Raul

Echipaj 18.2 – îndrumători: prof. Marcu Aurica, prof. Stan Alexandra

Lazea Teodora – şef echipaj, Jurj Ana, Dig Maria, Mândru Crina, Paşca Darius, Mocan Anton, Bota Emanuel, Jurj Adina, Bîte Codruţa

II. COLABORATORI ŞI SPRIJINITORI ÎN ANUL 2016

• **Finanţatori principali:** Consiliul Judeţean Hunedoara (Contract de finanţare nerambursabilă nr. 5936/9034/2016); Primăria şi Consiliul Local Deva (Contract de finanţare nerambursabilă nr.15883/2016).

• **Membrii fondatori, membrii de onoare ai Asociaţiei „Ţara Iancului – Iubirea Mea” şi ai Clubului „Crăişorii”, membrii Asociaţiei dintre care s-au remarcat prin donaţii şi participări:** Zaharcu Steluţa (Bucureşti), Nica Constanţa (Bucureşti), Fam Roşca Pompei şi Adriana (BV), Sîntimbrean Aurel (AB), Ispas Constantin (GJ), Cristea Nicolae (AR), Ilea Teodor Alexandru (CT), Forosigan Melania (AB), Paul Bădescu Aurel (AG), Lascu Gheorghe Teofil (CJ).

• **Contribuabili prin formulare 2%** în această acţiune remarcându-se: Zamfir Mihaela Aurora (HD), Spătariu Dorin (AR), Ciocan Florin (HD), Toma Smaranda (HD), iar de la unităţile şcolare partenere: Tulea Corina (Gurahonţ), Mucea Aurica (Gîrda de Sus), Chiriţescu Marinel (Albac), Cioara Ovidiu (Scărişoara), Crişan Semidia (Vadu Moţilor) .

• **Consiliile Judeţene şi Inspectoratele şcolare din judeţele Hunedoara, Alba şi Arad**

• **Primăriile, Consiliile Locale din**: Gurahonţ, Albac, Hălmagiu, Baia de Criş, Crişcior, Horea, Vadu Moţilor, Scărişoara, Horea, Gîrda de Sus.

• **Preoţii**: Preasfinţitul Părinte Episcop al Devei şi Hunedoarei Gurie Georgiu, Părinte Exarh Arhimandrit Visarion Neag, Consilier pr. Dobrei Florin, inspector pr. Miron Pârva, paroh Mirel Petrică (Ţebea), paroh Moţ Crăciun Dorel (Gurahonţ).

• **Asociaţii şi instituţii de colaborare şi/sau partenere**: Fundaţia „Alba Iulia 1918, pentru Unitatea şi Integritatea României”(AB) cu revista „DacoRomânia”, Publicaţia „Condeiul ardelean” (CV), Publicaţia patriotică „Dacia Nemuritoare”, UM01099, Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita şi Mureş; Asociaţia Cultural-Creştină „Justinian Teculescu” (CV), Fundaţia Culturală „Miron Cristea” (Topliţa), Asociaţia Veteranilor de Război – filiala Tg. Jiu (GJ), Asociaţia Ofiţerilor de Geniu, Construcţii şi Căi Ferate, în Rezervă şi Retragere (Bucureşti), Asociaţia „Datina Strămună”(CJ).

• **Mulţi alţi colaboratori** dintre care amintim: Feldiorean Doru Decebal (CV), Străjan Ioan (AB), Nicoară Nicolae Horia (AR), Mircea Vaida Voievod (CJ), Briscu Bogdan (CJ), Dincă Nicolae (HD), Dărăştean Niculiţă (TM) , Pitar Adrian (HD)

Activităţi ale Asociaţiei Ţara Iancului-Iubirea Mea şi ale Clubului său de elevi voluntari „Crăişorii” între anii 2008-2016*

I. FESTIVALUL CULTURAL-PATRIOTIC „ŢARA CRĂIŞORULUI”

Ediţia I – 2008 cu tema „160 de ani de la Revoluţia Română din Transilvania şi 90 de ani de la Unirea Transilvaniei cu Ţara Mamă”: Brad (HD) – 7 mai: Şcoala Generală „Horia, Cloşca şi Crişan”; Ribiţa (HD) – 10 octombrie: Şcoala Generală „Preot Iosif Comşa”; Cricău (AB) – 12 octombrie: Şcoala Generală „Decebal”; Baia de Criş (HD) – 14 octombrie: Şcoala Generală „Avram Iancu”; Sântimbru (AB) – 15 octombrie: Şcoala Generală „Ioan de Hunedoara”; Tomeşti (HD) – 17 octombrie: Şcoala Generală cls. I-VIII.

Ediţia a II-a 2009, cu tema „Moţii şi Ţara Zarandului, îndatoriri şi drepturi de astăzi, izvorâte din lupta şi jertfa de ieri”: Ţebea (HD) – 28 februarie: Biserica Ortodoxă Română; Hălmagiu (AR) – 4 aprilie: Grupul Şcolar „Moga Voievod”; Brad (HD) – 10 aprilie: Şcoala Generală „Mircea Sântimbreanu”; Blăjeni (HD) – 30 aprilie: Şcoala Generală cls. I.VIII; Buceş (HD) – 23 mai: Şcoala Generală „Ion Buteanu”; Brad (HD) – 10 octombrie: Catedrala Ortodoxă Română.

Ediţia a III-a 2010 cu tema: „225 de ani de la martiriul lui Horea, Cloşca şi Crişan”.

Partea I, 27 februarie: Ţebea (HD) Pantheon; Abrud (AB); Horea(AB) Şcoala Generală „Horea” şi comuna Vadu Moţilor la Şcoala Generală

Partea a II-a, 28 februarie: la Liceul Tehnologic „Ţara Moţilor” şi Primăria comunei Albac (AB)

Ediţia a IV-a 2011 cu tema: „Naţiunea română multimilenară din Ardeal numeric majoritară, în drepturi încă minoritară, la 600 de ani de la atestarea documentară a comunei Crişcior (HD); Lupta şi armele sale din trecut, prezent şi viitor”

Partea I, 19 mai: La Biserica Ortodoxă, Şcoala Gimnazială şi Primăria Comunei Crişcior (HD)

Partea a II-a, 20 mai: În Pantheonul de la Ţebea(HD)

Ediţia a V-a 2012

Partea I, 21 mai - în Pantheonul de la Ţebea cu tema: „Ardelenii şi ţara lor la 140 de ani de la moartea eroului naţional Avram Iancu”

Partea a II-a, 2 noiembrie – La Şcoala Gimnazială din comuna Crişcior (HD) cu tema „**Revoluţia de la 1784-1785**, treaptă de culme a revendicărilor şi luptei moţilor şi românilor ardeleni pentru drepturi naţionale, sociale, politice, umanitare”

Ediţia a VI-a 2013 cu tema „165 de ani de la începerea Revoluţiei şi Războiului de autoapărare al românilor din Transilvania sub conducerea lui Avram Iancu”

Secţiunea I, 11 mai pe Câmpia Libertăţii de la Blaj (AB)

Secţiunea a II-a, 25 – 26 mai la Ţebea(HD) şi la Liceul „Ioan Buteanu” din comuna Gurahonţ (AR)

Secţiunea a III-a, 07 iulie: la Buceş, Dupăpiatră – Cheia (HD)

Ediţia a VII-a 2014 cu tema: „Luptele şi suferinţele românilor ardeleni pentru drepturi şi dreptate, evocate în anul jubiliar Avram Iancu – 190”

Partea I, 02 mai: Ţebea (HD), Roşia Montană (AB), Abrud (AB) şi Zlatna (AB)

Partea a II-a, 03 mai : Câmpeni, Avram Iancu, Horea, Albac (AB)

Ediţia a VIII-a 2015, Albac(AB), 27 - 28 februarie, cu tema: ***„2015 – an jubiliar pentru Ardealul daco-românesc multimilenar”*** Evocări şi revendicări; şi 230 de ani de la martiriul eroilor neamului Horea, Cloşca şi Crişan.

Ediţia a IX-a 2016, Gurahonţ(AB), 9 iunie, cu tema: ***„Eroii neamului daco-românesc multimilenar, cu luptele, năzuinţele şi înfăptuirile lor”***

II. SERBAREA „Veniţi la Ţebea, veniţi să colindaţi cu noi, pentru străbuni, eroi şi pentru voi!

Ediţia I – 14 dec. 2008; Ediţia a II-a – 12 dec. 2009; Ediţia a III-a – 17 dec. 2010; Ediţia a IV-a - 17 dec. 2011; Ediţia a V-a–15 dec. 2012; Ediţia a VI-a-14 dec. 2013; Ediţia a VII-a – 13 dec. 2014; Ediţia a VIII-a - 12 dec. 2015; Ediţia a IX-a - 10 dec. 2016

III. PLĂCI ŞI MONUMENTE de comemorare - aniversare - omagiere - identificare, din granit sau marmură

iniţiativă, concepţie, confecţionare, montare, organizare, dezvelire, sfinţire - **Total 42 de buc, în 4 judeţe şi 14 localităţi**

IV. ALTE ACŢIUNI şi participări ale Asociaţiei „Ţara Iancului – iubirea mea” şi Clubului „Crăişorii”

Anul 2008:

• 7 noiembrie: Simpozion la Colegiul Naţional „Avram Iancu” Brad

• 13 iulie: Manifestările de la „Crucea Iancului“ - Mărişel Fântânele (CJ)

Anul 2009

• 11-12 iulie: Excursie tematică „Pe drumurile Iancului - Brad, Valea Arieşului, Mărişel Fântânele“

•12 iulie: Manifestările de la „Crucea Iancului“ - Mărişel Fântânele (CJ)

Anul 2010:

•15 ianuarie: deschiderea cursului „Micii aurari de la Buceş – Stănija”

•13 mai : Ţebea, Pantheon- Ziua Eroilor

•12 septembrie: Ţebea - Serbările Naţionale de la Ţebea,

• 25 – 26 septembrie – Excursie tematică la Cluj Napoca, Treznea şi Ip, Porolissum, Şimleul Silvaniei, Castelul şi Muzeul „Octavian Goga” de la Ciucea

• 29 septembrie: - Vaţa de Sus: 100 de ani de la naşterea părintelui ieromonah Arsenie Boca - placă granit de aniversare

• 6 noiembrie – Excursie tematică „Pe urmele lui Horea”: sat Crişan, Comuna Crişcior, sat Buceş, Abrud, Zlatna, Alba

• 7 noiembrie: - Târnava de Criş(HD)

Anul 2011:

• 4 septembrie - Vaţa de Sus(HD): 101 ani de la naşterea părintelui Arsenie Boca

• 9 septembrie - Crişcior, jud. Hunedoara, la Biserica Adormirea Maicii Domnului:

• 11 septembrie - Ţebea jud. Hunedoara : Serbările Naţionale

• 17 septembrie - Excursie la obiective culturale din judeţul Hunedoara

• 15 Octombrie: Pe urmele luptătorilor, martirilor şi eroilor neamului românesc de la 1759-1761, 1784-1785, 1848-1849, 1916-1919, 1940-1945, împreună cu Asociaţia Ofiţerilor de Geniu, Construcţii şi Căi Ferate în Rezervă şi Retragere “General C. N. Hârjeu" – Bucureşti

• 28 Octombrie – Hălmagiu: Participarea la Serbarea “bobocilor”

• 6 Noiembrie – Târnava de Criş: Memorial „Târnava de Criş – 1848”, ediţia a V-a,

• 8 Noiembrie - Crişcior: Participare la slujba de hram în paraclisul Grupului Şcolar „Crişan” din comuna Crişcior

Anul 2012:

• 9 martie- Brad: La Biblioteca Municipală „Gheorghe Pârvu”

• 2 aprilie - Baia de Criş (HD): Şc. Gen. cls. I-VIII „Avram Iancu” - „Şcoala altfel”

• 15 mai - Deva: în incinta Complexului „Mall”, lansare de carte

• 1 iulie - Comuna Buceş, sat Dupăpiatră - Cheia (HD): „Întâlnirea moţilor cu istoria, Dupăpiatră (Ediţia 40) - (1972-2012)“

• 9 septembrie - Ţebea, jud. Hunedoara: Participare la Serbările Naţionale

Anul 2013 :

• 25 mai: Muzeul „Aurel Vlaicu” şi Muzeul Aurului din Brad

• 6 şi 7 iulie: Sarmisegetusa Regia, Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Castelul Corvinilor, oraşul Abrud şi Roşia Montană

• 18 – 19 iulie: Zilele „Miron Cristea” din Topliţa Română, jud. Harghita;

• 19 octombrie: Marea Adunare de la Câmpeni, jud. Alba;

• 13 iunie - Ziua Eroilor - Buceş, Montare şi dezvelire placă de marmură

Anul 2014:

• 6 februarie: Câmpeni (AB) – Simpozion şi lansare carte ing. geolog Aurel Sîntimbrean „Aurul şi argintul Roşiei Montane” ediţia a III-a

• 7 septembrie: participare la Serbările Naţionale Ţebea

• 8-9 noiembrie: Patriarhul României la Deva – participare

Anul 2015:

• 15 ianuarie: ziua marelui Mihai Eminescu, la Hălmagiu şi Gurahonţ

• 5 iulie: Buceş, Dupăpiatră – Cheia: „Întâlnirea moţilor cu istoria”

• 21 august: în emisiune la Hunedoara TV - „Crăişori de nota 10“

• 13 septembrie: Ţebea, Serbările Naţionale

• 20 sept. 2015: excursie tematică „Pe urmele lui Avram Iancu”, Brad - Vidra de Sus

Anul 2016:

• 11 septembrie: Ţebea, Serbările Naţionale

*) vezi Revista „Ţara Iancului“ numerele 1-10 şi www.taraiancului.ro

REVENDICĂRI ALE ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA

de-a lungul timpului
pentru libertate, egalitate, drepturi, dreptate şi credinţă

Partea I

Începând cu aproape un mileniu în urmă, veneticii şi cruzii unguri au reuşit prin diverse forme, împreună cu aliaţii şi privilegiaţii lor de mai târziu secuii, saşii şi şvabii să pună stăpânire pe majoritatea satelor, pământurilor, pădurilor şi avuţiilor din „ţărişoarele”–obşti–cnezate–voievodate ale daco-românilor, care fiinţaseră dintotdeauna pe actualul teritoriu al Transilvaniei. Acest lucru a însemnat înrobirea progresivă a românilor autohtoni. Văzându-şi alterate şi violent furate drepturi şi libertăţi strămoşeşti, reacţiile românilor nu au întârziat să apară, fie tot prin forţă, prin răscoale şi revoluţii, fie mai ales paşnic prin jalbe, petiţii şi memoranduri care de regulă le-au precedat pe cele dintâi menţionate.

La începutul secolului al XV-lea conducerea politică, economică, administrativă, religioasă şi militară a Transilvaniei era în mâna marilor proprietari unguri, secui, saşi şi şvabi. Aceştia au încheiat în anul 1437 o lege rasială contra românilor cu repercursiuni până în zilele noastre, aşa numita Unio Trium Nationum sau Fraterna Unio, prin care românii erau consideraţi robi („toleraţi”) fără drepturi civile, culturale, sociale, politice şi religioase. S-a creat o situaţie unică în Europa – necercetată şi înfierată încă de ajuns – ca o naţiune majoritară, pe pământul său multimilenar strămoşesc, să fie considerată „tolerată” şi minoritară în drepturi. Era firesc ca românii ardeleni să lupte pentru drepturile lor furate, să le revendice. A fost o luptă continuă, jertfelnică. Istoria consemnează până la 1918 următoarele date semnificative privind revendicările drepturilor strămoşeşti de către daco-românii transilvăneni:

1) 1730-1740: *revendicările românilor prin episcopul Ioan Inocenţiu Micu Klein;*

2) 1744-1762: revendicările pentru ortodoxie şi drepturi conduse de Visarion Sarai, Sofronie, Nicolae Oprea Miclăuş, Ioan de Galde şi Moise Măcinic;

3) 1781 -1782: *Supplex Libellus Valachorum* I şi II;

4) 1780-1784: Revendicările prezentate de Horia Împăratului şi Curţii Imperiale, în cele patru audienţe ale sale la Viena;

5) 1783. Cele peste 19.000 de petiţii înmânate de români împăratului Josef al II-lea in vizita sa prin Banat şi Transilvania

6) 1784: Revendicările românilor în Revoluţia condusă de Horea, Cloşca şi Crişan;

7) 1848-1849: Revendicările românilor ardeleni în Revoluţia de la 1848-1849;

8) 1892: Memorandumul şi Mişcarea memorandistă;

9) 1918-1919: Revendicările românilor din Transilvania, Banat, Maramureş şi alte ţinuturi în mişcarea revoluţionară din anii 1918-1919 promulgate cu prilejul Marii Adunări Naţionale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

În Partea I, capitolele 1-9, se prezintă principalele revendicări ale românilor transilvăneni. În Partea a II-a, redăm un fragment din referatul profesorului universitar emerit, juristul Aurelian R. Ionaşcu privind revendicările românilor în lumina principiilor de drept, cu referire la evenimentele din anii 1735, 1781-82, 1848 şi 1892. Partea a III-a, se doreşte a fi o expunere a posibilelor revendicări actuale, încadrate în sintagma testamentară a lui Avram Iancu *„tare crezând că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile naţiunii mele”*. Pentru asta însă, trebuie să existe în primul rând „luptători” (de la nivelul autorităţilor locale, parlament, guvern, preşedinte, biserică, societate civilă) şi să existe şi „arma legii”, legi pe care aceşti luptători să le poată folosi pentru cauza Naţiunii.

Vedem însă şi astăzi, că o parte din acele „drepturi ale naţiunii mele”, obţinute cu atâtea jertfe, râuri de sânge şi lacrimi, privaţiuni şi umilinţe sunt neglijate, uitate, făcute pierdute. Viitorul va decide asupra lor. Dar lupta înaintaşilor noştri trebuie să continue prin generaţiile de astăzi şi de mâine, în matriţele şi coordonatele prezentului multietnic şi european, pentru drepturile uzurpate, neglijate sau furate, punând preţ pe un naţionalism sănătos, frăţesc şi armonios în ansamblul intern şi european, cu şi pentru Ţară, Neam, popor, unitate, pace, muncă şi belşug.

1) 1730-1740: ***Revendicări ale episcopului Ioan Inocenţiu Micu Klein în numele tuturor românilor***

(Wikipedia)

Inocenţiu Micu-Klein, pe numele laic **Ioan Micu**, (1692, Sadu, Sibiu-1768, Roma, reînhumat în anul 1997 în catedrala “Sf. Treime” de la Blaj), călugărit Inocenţiu, numit ca baron - Klein (Micu) şi membru al Dietei Transilvane. A fost episcop greco-catolic al Episcopiei române unite de Făgăraş. În anul 1737 a mutat sediul episcopal la Blaj, unde a ridicat Catedrala „Sfânta Treime“ şi mănăstirea cu acelaşi hram. Este considerat printre întemeietorii gândirii politice româneşti moderne. Ca nobil, în Dieta Transilvaniei (fiind primul român din Dietă) a cerut drepturi pentru poporul român cu argumente bine precizate:

*Românii sunt cei mai vechi locuitori ai ţării;

*Românii sunt populaţia cea mai numeroasă din Ardeal;

*Românii lucrează pământul şi ocnele (muncile cele mai grele);

* Românii dau cele mai mari contribuţii şi, în virtutea voinţei imperiale exprimată prin cele două diplome leopoldine, trebuie să se facă dreptate şi poporului român.

A prezentat Curţii din Viena un mare număr de petiţii şi memorii în care reclama drepturile cuvenite şi făgăduite Românilor dintre care cel înaintat în anul 1735 este printre cele mai importante.

2) 1744-1763: Revendicări ale românilor pentru păstrarea credinţei lor străbune.

Biserica ortodoxă română pomeneşte în fiecare an, la 21 octombrie, pe Sfinţii mărturisitori Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara, Nicolae Oprea Miclăuş, Ioan din Gale şi Moise Macinic, (foto) iar în 12 noiembrie pe sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni Atanasie Todoran, Vasile Dumitru din Zagra şi Vasile Olchi din Telciu (foto), care între anii 1744 şi 1763 au desfăşurat acţiuni deosebite pentru revendicarea dreptului românilor ardeleni de a-şi păstra credinţa strămo-

şească ortodoxă, luptând împotriva unirii forţate a bisericii ortodoxe cu cea catolică sau greco-catolică impusă de autorităţi... Visarion, Miclăuş, Ioan şi Măcinic au înaintat memorii şi au fost în repetate rânduri în audienţe la Curtea imperială de la Viena; în final au fost prinşi, torturaţi şi întemniţaţi, sfârşind martiric în închisori.

La 12 noiembrie 1763, Atanasie Todoran, în vârstă de 104 ani, a fost frânt cu roata de sus în jos, iar capul i-a fost legat de roată, **„pentru că i-a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolarea în statutul militar grăniceresc…”** – după cum se arată în sentinţa de condamnare. Împreună cu Atanasie, au fost martirizaţi prin spânzurare, **„pentru aceeaşi vină”,** Vasile Dumitru din Mocod, Grigore Marin din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu şi alte nouăsprezece persoane fiind supuse bătăilor cu vergi; mulţi dintre cei bătuţi murind sub lovituri.(din: „Cuvântul ortodox“)

Sfântul Sofronie de la Cioara a desfăşurat o adevărată mişcare revoluţionară între anii 1759-1761. Este edificator în acest sens un referat susţinut de prof. Liorean Banciu la a doua ediţie a Festivalului “Ţara Crăişorului” (pentru textul integral vezi www.taraiacului.ro):

<u>Sofronie, 1759</u>: „Nu ne putem mira îndeajuns din ce pricină ne apăsaţi voi ungurii într-atât. Căci ne-aţi pus pe gât şi jugul iobăgiei, cu toate că noi suntem şi am fost mult mai numeroşi decât ungurii, ba suntem încă şi mai vechi decât voi în această ţară, fiindcă suntem rămăşitele vechilor daci.”

„Noi suntem gata la toate, dar religia nu ne-o părăsim până trăim. Toate neamurile îşi au legea lor şi trăiesc în pace, iar noi suntem prigoniţi neîncetat pentru legea noastră. De ce nu ne daţi pace să ne odihnim? De ce să dăm uniţilor bisericile, pe care bieţii de noi le-am zidit cu cheltuielile şi cu mâinile noastre? Nu, niciodată până suntem vii!... Nu-i de cuviinţă, nici Dumnezeu nu vrea, nici românii nu îngăduie. Căci prea de ajuns ne-am rugat cu toată cuviinţa şi n-am primit nici un răspuns ca şi când niciodată nu ne-am fi rugat. Nici noi nu suntem vite, cum cred Măriile Voastre, ci avem biserica noastră. Iar bisericile nu de aceea sunt clădite, ca să rămână goale, şi nici noi nu ne vom închina în grajduri, ci ne vom duce la biserici, ca să ne rugăm acolo şi să nu rămână goale!... Protestăm la Măriile Voastre, oprinduvă de a ne mai tulbura până ce va veni vlădica.” [...]

Sinodul naţional bisericesc al românilor ortodocşi transilvăneni de la Zlatna a avut loc între 10 şi 11 august 1760. Principala lui preocupare a fost de-a fixa modalităţile pentru înjghebarea şi delimitarea episcopiei ortodoxe a Transilvaniei.

Sofronie şi colaboratorii săi, fiind conştienţi de dificultăţile unei ciocniri totale cu imperiul, au îndrumat discuţiile spre probleme mai ales religioase şi implicit naţional populare, evitând cele menite să atragă represalii din partea autorităţilor. Cu această ocazie s-a redactat un memoriu de revendicări în opt puncte adresat împărătesei Maria Tereza. Acestea sunt:

1) *Libertate religioasă pentru ortodocşi,*

2) Înlăturarea episcopului unit Petru Pavel Aron

3) Obţinerea unui episcop ortodox de la Carlovitz,

4) *Retrocedarea bisericilor*

5) *Retrocedarea sesiilor parohiale,*

6) *Incetarea prigoanei din partea preoţilor uniţi,*

7) *Eliberarea celor închişi pentru credinţă,*

8) *Să le dea voie Majestatea Sa să-şi ţie Legea lor, căci atâta scârbă a copleşit sufletele lor împotriva episcopilor şi popilor uniţi, încât mai bine vor moartea decât să-şi părăsească Legea lor...* În încheiere, pe un ton ameninţător se spune: *„E de temut dacă nu li se va îndeplini cererea, că poporul nu va mai suporta necazurile, dragostea între neamuri se va tulbura şi vor fi răscoale în toată ţara”.*

Mişcarea se extinde cu repeziciune în toată Transilvania şi nu mai putea fi stăvilită. Emisarii trimişi de Sofronie circulă până în Maramureş şi cele mai îndepărtate părţi ale Transilvaniei, stârnind aceiaşi resurecţie a Ortodoxiei de sub povara agresiunii uniate. La sfârşitul lunii august 1760, răsculaţii năvălesc asupra Blajului, iar odiosul episcop Petru Pavel Aron scapă numai cu fuga de răzbunarea poporului, ascuzându-se în cetatea Sibiului.

Împărăteasa Maria Tereza a înţeles pe deplin situaţia şi la 20 octombrie 1760 dă un rescript guvernului ardelean, anunţând trimiterea unei comisii pentru a analiza plângerile românilor. Totodată acordă lui Sofronie un salvconduct pentru cazul că va dori să se prezinte la comisie.

Acum Sofronie putea să procedeze fără teamă la organizarea Bisericii Ortodoxe. El se intitula „vicar al Sfântului Sinod din Carlovitz”. Pretutindeni unde mergea era însoţit de 12 oameni, garda lui restrânsă, pe lângă alţi 200 de ţărani care îl urmau în alaiul cuvenit. Oamenii îl primeau ca pe un mântuitor şi în fiecare localitate prin care trecea convoca un *sobor* de preoţi şi ţărani, care părăseau unirea.

Punctul culminant al mişcării populare l-a constituit Sinodul naţional-bisericesc convocat la Alba-Iulia între 14-18 februarie 1761, în care revendicările religioase au fost redactate în 19 puncte şi au fost comunicate guvernului de însuşi Sofronie. Despre acest sinod, marele istoric Silviu Dragomir spune că *„el reprezintă triumful desăvârşit al Ortodoxiei noastre, care a izbutit să scuture lanţurile robiei, după şase decenii de suferinţă şi lupte necurmate.”*

Autorităţile politice nu pot să rămână indiferente la extinderea mişcării conduse de Sofronie şi la popularitatea tot mai mare a acestuia. Guvernatorul Transilvaniei, baronul Kemeny, raporta cancelariei aulice că *„înnoirile şi excesele lui Sofronie cresc zilnic şi reclamă zi de zi atenţie tot mai mare. Ni-e ruşine că un asemenea om stăpâneşte guvernul şi toată ţara şi că lui singur i se îngăduie orice, fără să fie pedepsit, spre marea piedică a serviciului crăiesc... De altminteri toţi credem la sigur că această scânteie ce a izbucnit sub pretextul religiunii se va preface în foc mare”.*

Pentru restabilirea ordinii în Ardeal, este numit la 12 martie 1761 generalul Nicolae Adolf von Bukow, în calitate de comandant-militar al Transilvaniei, fiind desemnat totodată şi preşedinte al comisiei pentru cercetarea afacerilor religioase. Regimentele sale erau însoţite de nou-numitul episcop al românilor ortodocşi din Transilvania, Dionisie Novacovici.

Generalul însoţit de episcop intră în Sibiu la 5 aprilie 1761[...]”

Finalul a fost dramatic: cea mai mare barbarie comisă de generalul Bukow a fost distrugerea a zeci de schituri şi mănăstiri româneşti din Transilvania (aproape două sute la număr), cele din lemn fiind arse, iar cele din piatră şi cărămidă distruse cu tunurile, mai ales în părţile Sibiului şi Făgăraşului. Cele rămase au fost trecute în stăpânirea Bisericii unite, dar la scurt timp au fost desfiinţate, din lipsă de călugări. Din această cauză, Biserica ortodoxă din Transilvania n-a mai avut nici o mănăstire până după 1918” (din Cuvântul ortodox, 05.09.2012)

3) <u>1781-1782: *Supplex Libellus Valachorum*</u> Transilvaniae, sau, în traducere *Petiţia Valahilor din Transilvania* constituie denumirea dată celor două memorii înaintate împăratului Leopold al II-lea al Sfântului Imperiu Roman de către liderii naţiunii române din Transilvania. Primul Supplex a fost trimis în martie 1791 Consiliului de Stat din Viena de către Ignatie Darabant, episcop greco-catolic de Oradea. Cel de al doilea Supplex, o versiune mult lărgită şi argumentată a primului, a fost înaintat Curţii din Viena pe 30 martie 1792 de către Ioan Bob, episcopul greco-catolic de Blaj, şi de Gherasim Adamovici, episcopul ortodox al Transilvaniei. Redactarea documentului a fost făcută de către cei mai însemnaţi reprezentanţi ai naţiunii române din Transilvania, majoritatea făcând parte din aşa numita Şcoală Ardeleană: Samuil Micu, Petru Maior, Gheorghe Şincai, Ioan Piuariu-Molnar, Iosif Meheşi, Ioan Budai Deleanu, Ioan Para etc. Aceste memorii-supplex constituie cel mai important act politic al românilor transilvăneni din secolul XVIII formulând sintetic revendicările românilor transilvăneni din acea vreme.

SVPPLEX LIBELLVS
VALACHORVM
TRANSSILVANIÆ
CLAVDIOPOLI

<u>4) 1779-1784: Revendicările prezentate de Horia Împăratului şi Curţii Imperiale, în cele patru audienţe ale sale la Viena</u>. Aflăm detalii din interogatoriul pe care-l făcuse contele Iankovits lui Cloşca la 1785 în cartea scrisă de Nicolae Densuşianu, „Revoluţiunea lui Horea”, ed. 2001, pag. 70-74:

„*Dânşii,* ne spune Cloşca, *au fost în trei rânduri la Viena. Întâia dată (1779) Horea, Cloşca, Dumitru Todea Bută şi un alt locuitor din comuna Râul-Mare cu numele Gavrilă. În călătoria a doua (1780) au fost Horea, Cloşca, Cristea Nicola şi Gavrilă Onu din comuna Râul-Mare, iar în călătoria a treia (1782) au fost la Viena Horea, Cloşca, Simion vărul lui Dumitru Todea din Râul-Mare şi Popa Dumitru din Cărtăju. Horea, adăugă Cloşca a mai fost încă o dată pentru a patra oară la Viena şi anume în postul Crăciunului din anul 1783, şi de astă dată s-a întors acasă numai târziu după Paşti.*

(...)Călătoria până la Viena au făcut-o totdeauna pe jos, şi fiecare călătorie ţinea câte patru săptămâni dusul şi alte patru săptămâni întorsul, şi pe lângă aceea mai trebuiau să aştepte în Viena câte patru şi mai multe săptămâni. Petiţiurile către împăratul le făcuse în două rânduri nobilul Samuil Marţi din Abrud (care mai târziu a fost şi dânsul căpitan în revoluţiune),

iar a treia oară, petiţiunea le-a compus-o agentul Ştefan Francisc Enyedi din Viena, la care i-a trimis însuşi împăratul, şi tot acest Enyedi le-a făcut două copii de pe privilegiile lor, şi a fost cu dânşii în audienţă la împăratul.

(...)Pe când Horea şi cu alţi deputaţi ai muntenilor ajunsese la Viena în luna lui decembrie 1783(a patra oară) pe atunci împăratul Iosif plecase în Italia, la Roma, de unde se întoarse numai în primăvara anului următor (în 20 martie 1784), şi aceasta fu cauza, pentru care Horea trebui de astă dată să aştepte aşa mult la Viena.*

Dar îndată după întoarcerea împăratului, Horea fu primit în audienţă, în ziua de 1 aprilie 1784. Cu această ocaziune, dânsul prezentă monarhului o nouă petiţiune în numele comunelor Râul-Mare, Vidra, Câmpeni, Bistra, Muşca, Ofenbaia, Bucium, Abrud, şi Cărpeniş, petiţiune în care locuitorii se plângeau din nou, că pe lângă toate rugăciunile lor înaintate în diferite rânduri la curtea imperială, dânşii n-au putut să obţină nici o uşurare.”

Nobilul Ribiczei din Zarand aduce următoarea precizare în scrisoarea adresată unui conte ungur:

„În audienţa, ce a avut-o Horea la împăratul în primăvara anului 1784, dânsul după ce expuse plângerile muntenilor în contra arendaşilor armeni, se rugă în fine de împăratul, ca să libereze pe români din iobăgia ungurilor şi totodată adause, că dacă împăratul nu va face aceasta, atunci uşor se poate întâmpla, că românii să se răscoale, şi singuri cu pericolul lor să cerce a-şi câştiga libertatea. La cuvintele acestea împăratul ar fi zis către Horea: „Faceţi-o! (Thut ihr das!”), iar Horea în semn de gratitudine căzu atunci la picioarele împăratului.”

6.) Revendicările românilor ardeleni în Revoluţia condusă de Horea, Cloşca şi Crişan (1784-1785), expuse în ultimatumul transmis nobililor din cetatea Devei la data de 11 noi. 1784

Nicolae Densuşianu (1846-1911) în cartea sa „Revoluţiunea lui Horea în Transilvania şi Ungaria 1784-1785”, ediţia 2001, la pag. 127, redă aceste revendicări:

„*1. Nobilul comitat dimpreună cu toţi posesorii şi cu toată seminţia lor să presteze jurământul sub cruce.*

2. Nobilimea să nu mai fie, ci fiecare (nobil) dacă va putea să capete vreo funcţiune împărătească să trăiască din aceea.

3. Posesorii nobili să părăsească o dată pentru totdeauna moşiile nobiliare.

4. Că dânşii (nobilii) încă să plătească impozite întocmai ca poporul contribuabil plebeu.

5. Pământurile nobiliare să se împărţească între poporul plebeu, în conformitate cu ordinul ce-l va da Maiestatea Sa Împăratul.”

„Ultimatumul adresat nobilimii şi oficialităţilor refugiate în cetatea Devei în numele lui Horea se păstrează în original la Arhivele Naţionale Deva. El a fost întocmit la 11 noiembrie 1784 şi este înregistrat la comitat sub numărul 886 pe ziua de 13 noiembrie. Numărul de înregistrare şi data prezentării este scrisă cu aceeaşi mână care a făcut înregistrările la comitat în tot cursul lunii noiembrie 1784.

“Ultimatumul lui Horea” este momentul de vârf al răscoalei. El exprima de fapt, aspiraţiile societăţii europene de la sfârşitul sec al XVII-lea, anticipând programele Revoluţiei franceze. din1789. Dorinţele de emancipare, general europene, de la sfârşitul secolului, îşi găsesc în Transilvania forme specifice de exprimare. Speranţele şi amploarea mişcărilor legate de conscripţia militară din vara lui 1784 sunt tocmai o expresie a acestei dorinţe de emancipare. Răbufnirea din toamna anului 1784, cel puţin în faza de început, nu a fost altceva decât rezultatul dezamăgirilor legate de dorinţa de emancipare. Trecând peste timp, forţele angajate în confruntările din 1784 le vom găsi prezente în luptă, la alte potenţe, în 1848, când naţiunea română se afirmă explicit la Blaj.“ (Fragment dintr-un articol publicat în revista „DacoRomania” de M. Cerghedean)

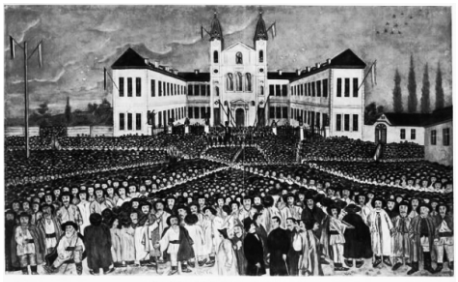
emanciparea industriei şi a comerciului, la păzirea dreptăţii, la înaintarea binelui, umanităţii, al naţiu-nii române şi al patriei noastre. Aşa să-mi ajute Dumnezeu şi să-mi dee mântuirea sufletului, Amin.”

7.2) Petiţia naţională adoptată de Adunarea de la Blaj, din 15-17 mai 1848, prin care sunt exprimate revendicările românilor transilvăneni:

1. Naţiunea română, răzimată pe principiul libertăţii, egalităţii şi fraternităţii, pretinde independenţa sa naţională în respectul politic ca să figureze în numele său ca naţiune română, să-şi aibă reprezentanţii săi la dieta ţării în proporţiune cu numărul său, să-şi aibă dregătorii săi în toate ramurile administrative, judecătoreşti şi militare în aceeaşi proporţiune, să se servească cu limba sa în toate trebile ce se ating de dânsa, atât în legislaţiune, cât şi în administraţiune. Ea pretinde pe tot anul o adunare naţională generală. La acestea s-au adaos că de aici înainte în lucrările legale ale celorlalte naţiuni transilvane şi în limbile lor românii să se numească români, iar nu ólah, walach şi bloch.

2. Naţiunea română pretinde ca beserica română, fără distincţiune de confesiune, să fie şi să rămână liberă, independintă de la oricare altă biserică, egală în drepturi şi foloase cu celelalte biserici ale Transilvaniei. Ea cere restabilirea mitropoliei române şi a sinodului general anual după vechiul drept, în care sinod să fie deputaţi bisericeşti şi mireneşti. În aceleaşi sinod să se aleagă şi episcopii români, liber, prin maioritatea voturilor fără candidaţie. (La aducerea-aminte despre vechiul drept al românilor de a avea mitropolie şi sinod general anual s-a proclamat de popor mitropolia română transilvană cu aplaus unanim. Dacă episcopii celorlalte naţiuni şi confesiuni vor avea pe venitoriu scaun în dietă ca reprezentanţi ai bisericii lor şi dacă capitulurile lor vor fi reprezentate, naţiunea română cere aceleaşi drepturi pentru episcopii şi capitulurile lor).

3. Naţiunea română, ajungând la conştiinţa drepturilor individuale, cere fără întârziere desfiinţarea de iobăgie fără nici o despăgubire din partea ţăranilor

iobagi atât în comitate, cât şi în districte, scaune şi graniţa militară. Ea cere tot deodată şi desfiinţarea dijmelor ca a unui mijloc de contribuire împedecătoriu economiei.

4. Naţiunea română pofteşte libertatea industrială şi comercială cu ridicarea ţehurilor şi a privilegiurilor şi a tuturor pedecelor şi stavilelor cu ţările convecine de care se ţine desfiinţarea vămilor la graniţă.

5. Naţiunea română pofteşte ca dajdea ce s-a pus de la un timp încoace asupra vitelor – care din pricina strîmtorii hotarelor greminale se ţin şi se pasc în ţările vecine cu mari cheltuieli şi nespusă greutate şi însuşi cu periculul vieţei –, ca o vederată pedecă a industriei şi a comerciului activ, să se şteargă cu totul, şi tractatele care s-au încheiat între înalta Casă austriacă, Poarta otomană şi Principatele Române pentru economia vitelor să se păzească cu toată scumpătatea.

6. Naţiunea română cere desfiinţarea dijmei, adică a zeciuielei (Zehend) metalelor create în patria aceasta, care zeciuială e o adevărată pedecă pentru lucrarea minelor. La toţi proprietarii de fodine să li se dea acelaşi drept în privinţa măsurei hotarului fodinei.

7. Naţiunea română cere libertatea de a vorbi, de a scrie şi a tipări fără nici o censură, prin urmare pretinde libertatea tipariului pentru orice publicare de cărţi, de jurnale şi de altele, fără sarcina cea grea a cauţiunii, care să nu se ceară nici de la jurnalişti, nici de la tipografi.

8. Naţiunea română cere asigurarea libertăţei personale; niminea să nu se poată prinde supt vreun pretest politic. Cu acestea dinpreună cere libertatea adunărilor ca oamenii să nu cadă la nici un prepus dacă se adună numai ca să vorbiască şi să se înţeleagă în pace.

9. Naţiunea română cere tribunale de juraţi (Jurye) cu publicitate, în care procesele să se facă verbale.

10. Naţiunea română cere înarmarea poporului sau gardă naţională spre apărarea ţărei în lăuntru şi din afară. Miliţia română să-şi aibă ofiţerii săi români.

11. Naţiunea română cere denumirea unei comisiuni mixte compusă din români şi alte naţiuni transilvane pentru cercetarea causelor de mezuine ale moşiilor şi pădurilor, de ocuparea pământului comun şi a sesiunilor colonicale şi altele câte se ţin de categoria aceasta.

12. Naţiunea română cere dotarea clerului român întreg din casa statului, întocma cu clerurile celorlalte naţiuni.

13. Naţiunea română cere înfiinţarea şcoalelor române pe la toate satele şi oraşele, a gimnasiilor române, a institutelor militare şi tehnice şi a seminarelor preoţeşti, precum şi a unei universităţi române dotate din casa statului în proporţiunea poporului contribuent, în dreptul deplin de a-şi alege directori şi profesori şi de a-şi sistemiza învăţăturele după un plan şcolastic şi cu libertate de a învăţa (docere).

14. Naţiunea română pretinde purtarea comună a sarcinelor publice după starea şi averea fiecăruia şi ştergerea privilegiurilor.

15. Naţiunea română pofteşte ca să se facă o Constituţiune nouă pentru Transilvania prin o adunare constituentă din naţiunile ţărei, care Constituţiune să se întemeieze pe principiile dreptăţii, libertăţii, egalităţii şi fraternităţii, să se lucreze codici noă de legi civile, criminale, comerciale ş.c.l. tot după acelea principii.

16. Naţiunea română cere ca conlocuitoarele naţiuni nicidecum să nu ia la dezbatere cauza uniunii Transilvaniei cu Ungaria, până când naţiunea română nu va fi naţiune constituită şi organisată cu vot deliberativ şi decisiv, reprezentată în Camera legislativă; iar din contră, dacă dieta Transilvaniei ar voi totuşi a se slobozi la pertractarea aceleiaşi uniuni de noi fără noi, atunci naţiunea română

continuare la pag. 15

Festivalul Cultural-Patriotic „Ţara Crăişorului” ediţia a IX-a, din 09 iunie 2016, Ziua Eroilor – Etapa ŢEBEA

Discursul preşedintelui „Asociaţiei Ţara Iancului Iubirea Mea”, Ioan Paul Mărginean

Deschidem acum, de Ziua Înălţării Domnului, Ziua Eroilor, aici, în Pantheonul Naţional de la Ţebea,în faţa mormântului marelui Erou al românilor ardeleni, Avram Iancu, Festivalul cultural-patriotic „Ţara Crăişorului”, ajuns la cea de-a IX-a ediţie, care se va desfăşura în două etape: prima, aici la Ţebea, unde vom aşterne flori şi coroane de flori pe mormintele eroilor din toate timpurile, vom păstra un moment de recule-gere şi se va înălţa un TeDeum prin grija cucernicilor părinţi-preoţi. Cea de a doua etapă se va desfăşura în com. Gurahonţ, comună de graniţă a vechiului Comitat al Zarandului, unde prefectul paşoptist al acestui comitat, Ioan Buteanu, bunul prieten al lui Avram Iancu, îşi afla sfârşitul sub privirile criminalilor săi unguri:

...Sfinte moaşte ale unor eroi şi martiri şi multe mărturii din zbuciumata noastră istorie sunt păstrate aici, în acest Pantheon de la Ţebea... Mii, zeci de mii de eroi şi martiri ai neamului daco-românesc ne priveghează şi acum de-acolo de sus, din Cerul Veşniciei şi ne întreabă dacă şi noi am făcut destul pentru glia strămbună şi neamul strămoşesc. Putem spune că până când la Ţebea nu se va construi un Mausoleu al Revolu-ţiilor Române de la 1784, 1848-49 şi 1918, până când eroii Neamului nostru daco-românesc nu vor fi cuprinşi în programa şcolară şi învăţaţi temeinic în şcoli; până când aceşti eroi ai Neamului nu vor fi recunoscuţi şi omagiaţi cum se cuvine de guvernul şi statul român şi de întreaga Europă; până când Naţia română în general şi transilvană în special nu-şi va intra în toate drepturile sale legitime uitate sau furate, putem spune că nu am făcut încă destul.

Închei, rememorând un omagiu care este scris cu litere de aur pe o placă de marmură, montată acum câţiva ani aici, în Pantheonul de la Ţebea, prin grija Asociaţiei noastre şi a Clubului său „Crăişorii”:

„Glorie veşnică celor peste 40.000 de martiri şi eroi din transilvania ucişi de tirania ungurească în anii revoluţiei de la 1848-1849. Glorie şi recunoştinţă eternă tuturor celor care au luptat şi s-au jertfit pentru apărarea şi păstrarea gliei, credinţei şi limbii străbune, pentru unitatea şi fericirea neamului daco-românesc multimilenar”

Lucrări prezentate la Simpozionul Naţional ştiinţific cu tema

„Eroii Neamului daco-românesc multimilenar, cu luptele, năzuinţele şi înfăptuirile lor, la 1910 ani de la moartea lui Decebal (106)”

Nr. crt.	Tema lucrării, nume şi prenume autor şi unitatea de care aparţine	
1.	*Prezentarea cărţii sale „Misiune îndeplinită - Adevăruri istorice ce trebuie ştiute”*	**Dl. General-maior(R)** C-tin Ispas** membru de onoare al Asociaţiei şi Clubului „Crăişorii”, veteran de război, preşedintele Asociaţiei Veteranilor de Război „Tudor Vladimirescu” filiala Gorj
2.	*„Viziunea lui Vasile Goldiş despre stat şi minorităţi în România Mare”*	**D-ra prof.dr. Maria Alexandra Pantea** Universitatea de Vest „Vasile Goldiş” Arad
3.	*„Judeţul Zarand, un judeţ desfiinţat în anul 1876”*	**Dl. prof. dr. Viorel Gheorghe Ţigu** Universitatea de Vest „Vasile Goldiş” Arad Facultatea de Ştiinţe Umanistice, Politice şi Administrative
4.	*„Crăişorii din Gurahonţ – urmaşi demni ai strămoşilor daco-români”*	**D-na prof. Corina Tulea** Liceul „Ioan Buteanu” din com. Gurahonţ, jud. Arad, îndrumător-locţiitor al det. de „crăişori” elevi-voluntari „Ioan Buteanu”
5.	*„7 iunie 1876 – dată nefastă în istoria Zarandului”*	**Dl. prof. Nicolae Cristea şi colaboratori** Român-moţ din Ţebea, în prezent pensionar în mun. Arad
6.	*„Publicaţia „Dacia nemuritoare” şi rolul ei educativ- patriotic”*	**Dl. Cristi Cristescu** Director coordonator la publicaţia patriotică „Dacia Nemuritoare” din Bucureşti
7.	*Prezentarea cărţii sale „Mihai Viteazul şi Unirea”*	**Dl. dr. Marin A. Cristian** Călugăreni, jud. Giurgiu
8.	*Prezentarea noii sale cărţi „Golgota Apusenilor”*	**Dl. poet Nicoară Nicolae Horia** Român-Moţ din Sohodolul Arieşului acum în comuna Şagu, jud. Arad
9.	*„Studiu privind reformele agrare din 1921 şi 1945 în Transilvania raportat la regimul juridic al retrocedărilor de proprietate”*	**Dl. prof. univ. emerit dr. jr. Sabău Pop I.** Preşedintele Forumului civic al românilor din Covasna, Harghita şi Mureş
10.	*1) „Balada lui Horia” 2) „Avram Iancu şi Zlatna”*	**D-na ec. Melania Forosigan** Membru de onoare al Asociaţiei ŢIIM şi Clubului „Crăişorii”, pensionar Zlatna
11.	*„George Novacovici, Coriolan Ster, Ioan Scurtu şi mesajul lor transmis nouă la 31 dec. 1899 din Pantheonul de la Ţebea: „Dormi în pace! Noi veghem !”*	**D-na Felicia Novacovici – Mioc** Româncă patrioată de pe valea Amajului, jud. Caraş Severin, acum în oraşul Oraviţa(CS) şi rudă cu eroul George Novacovici
12.	*„Istoria unui monument din Baia de Criş: Avram Iancu, 1934”*	**D-na prof. Elena Opric** De la Şcoala Gimnazială „Avram Iancu” din comuna Baia de Criş, jud. Hunedoara
13.	*„Măreţul rege Decebal”*	**D-na prof. înv. primar Maria D. Chisăliţa** Şcoala Gimnazială „Constantin Ioan Motaş” din mun. Mediaş, jud. Sibiu
14.	*Istoria unei plăci de granit de la tulpina gorunului lui Avram Iancu, având înscrisul „Iar când va veni duşmanul să vă ia pământ şi drept, Români scuturaţi gorunul ca din somn să mă deştept”*	**D-na prof. Steluţa Zaharcu** Membru de onoare al Asociaţiei „Ţara Iancului” şi Clubului „Crăişorii” din Bucureşti
15.	*Deva în Revoluţia română de la 1848-1849*	**Dl. prof. Romulus Urs** - Deva
16.	*„Condeiul Ardelean”, „Ţara Iancului” şi „Crăişorii” – un parteneriat emoţionant*	**Dl. Doru Decebal Feldiorean** Director fondator al publ. cult.-patriotice „Condeiul Ardelean”-Sf. Gheorghe
17.	*1) Prezentarea cărţilor sale „Aurul şi argintul Roşiei Montane” ed. a III-a şi „Samoilă Mârza, unicul fotograf al Marii Uniri” (la tipar) 2) Fotograful Samoilă Mârza la Congresul Uniunii Foştilor Voluntari Români din Rusia – Alba Iulia 27-28 iunie 1925*	**Dl. ing. geolog Aurel Sîntimbrean** Membru de onoare al Asociaţiei „Ţara Iancului” şi Clubului „Crăişorii”, din com. Sântimbru, jud. Alba
18.	*„Valorificarea folclorului muzical gurahonţean prin proiecte tematice”*	**D-ra prof. Brînda Nicoleta** Liceul „Ioan Buteanu” - Gurahonţ îndr. echipaj”crăişori” elevi-voluntari
19.	*“Ioan Slavici – promotor modern al românismului de pe valea Crişului Alb”*	**Dl. prof. Vesa Ciprian Nicuşor** Dir. adj. Liceul „Ioan Buteanu” Gurahonţ
20.	*“Imagini ale Primului Război Mondial păstrate în cronicile locale”*	**Dl. prof. Păiuşan Teodor Gheorghe** Director, Liceul „Ioan Buteanu” Gurahonţ prof. de istorie, îndrumător det. „crăişori”
21.	*Prezentarea cărţii sale „Mantaua Iancului”*	**Dl. scriitor Valentin Hossu Longin** Bucureşti
22.	*1) “Arborele Vieţii” în Ţara Zarandului 2) Sânzienele şi solstiţiul de vară 3) Oamenii Zarandului*	**D-na prof. Monica Duşan** Românca-Moaţă din Ribiţa-Zarand, Muzeul etnografic Brad
23.	*1) Revendicări, interpelări şi întrebări ale românilor ardeleni, deznaţionalizaţi, tiranizaţi, martirizaţi şi oprimaţi între 1437-1918 şi 1940-1944 2) Revoluţii, Eroi, luptători şi grupuri etnice în Ardeal - definiţii, contradicţii şi discriminări*	**Dl. Mărginean Ioan Paul** Preşedinte fondator al Asociaţiei „Ţara Iancului-Iubirea Mea” din Deva şi al Clubului de elevi-voluntari „Crăişorii”
24.	*Cultul pentru eroii Neamului daco-românesc şi pentru eroii Ţării în activitatea Asociaţiei „Ţara Iancului - Iubirea Mea” şi a Clubului său de elevi-voluntari „Crăişorii”*	**D-na Zamfir Mihaela Aurora** Secretar al Asociaţiei „Ţara Iancului-Iubirea Mea” din Deva
25.	*Gimnaziul ortodox român din Brad, înfiinţat prin contribuţia celor 92 de sate zărăndene şi inaugurat în prezenţa lui Avram Iancu acum 146 de ani ca „un soare nou, vivificator”*	**Dl. ing. Lascu Gheorghe Teofil** Membru al Asociaţiei „Ţara Iancului-Iubirea Mea”
26.	*“Aspecte privind dezbaterile din Consiliile de Coroană privind intrarea României în războiul de (re)întregire naţională”*	**Dl. Prof. Stancu Vasile** Centrul European de Studii Covasna-Harghita
27.	*„Post-scriptum la o monografie sentimentală a comunei Gurahonţ, la 630 de ani de la atestarea documentară”*	**Dl. dr. microbiolog Fernolendt Marius** Pensionar- Institutul de Igienă şi Sănătate Publică, Timişoara
28.	*„Strategii şi programe de organizare şi afirmare a vieţii spirituale, culturale şi economice a românilor din zonele în care sunt numeric minoritari”*	**Dl. dr. sociolog Lăcătuşu Ioan** Director Centrul European de Studii Covasna-Harghita

Unele lucrări prezentate la simpozion au fost postate pe site-ul Asociaţiei, www.taraiancului.ro

Festivalul Cultural-Patriotic “Ţara Crăişorului”, ediţia a IX-a, 2016

cu tema: “Eroii Neamului daco-românesc multimilenar, cu luptele, năzuinţele şi înfăptuirile lor, la 1910 ani de la moartea marelui Rege Decebal”

Etapa I: ŢEBEA, joi, 9 iunie 2016
Ziua Eroilor în Pantheonul Naţional: depuneri de coroane şi flori, Te Deum

Participanţi: formaţiile de elevi-“crăişori” de la Liceul “Ioan Buteanu” din comuna Gurahonţ (AR), de la Liceul “Moga Voievod” Hălmagiu,Şcoala Gimnazială “Avram Iancu” Baia de Criş, delegaţia UM01099, oficialităţi, preoţi, invitaţi din Bucureşti, şi din judeţele Alba, Hunedoara, Giurgiu, Vâlcea, Caraş-Severin, localnici

Festivalul Cultural-Patriotic “Ţara Crăişorului”, ediţia a IX-a, 2016

cu tema: “Eroii Neamului daco-românesc multimilenar, cu luptele, năzuinţele şi înfăptuirile lor, la 1910 ani de la moartea marelui Rege Decebal”

Etapa a II-a: Gurahonţ, joi, 9 iunie 2016
la împlinirea a 630 de ani(1386) de la atestarea documentară a com. Gurahonţ şi 167 de ani(1849) de la martiriul prefectului paşoptist Ioan Buteanu pe teritoriul comunei

Simpozion Naţional, depuneri de coroane, parastas, program artistic

Serbarea-concurs „Veniţi la Ţebea, veniţi să colindaţi cu noi, pentru străbuni, eroi şi pentru Voi“

Ediţia a IX-a, 12 decembrie 2015

proiect pentru tineret finanţat nerambursabil (90%) de către Consiliul Judeţean Hunedoara (contract 7669/2015) şi alţi sponsori

Premiul I - Gurahonţ

Premiul al II-lea - Scărişoara

Premiul al III-lea - Gîrda de Sus

Premiul Special
Busuioc Cristian
Gurahonţ

Premiul I
Pantea Denisa
Arieşeni

Premiul a II-lea
Săndulea Ana Maria
Covasna

Premiul a III-lea
Crăciun Raul
Vadu Moţilor

Serbarea-concurs „Veniţi la Ţebea, veniţi să colindaţi cu noi, pentru străbuni, eroi şi pentru Voi“

Ediţia a IX-a, 12 decembrie 2015

proiect pentru tineret finanţat nerambursabil (90%) de către Consiliul Judeţean Hunedoara (contract 7669/2015) şi alţi sponsori

Hălmagiu

Arieşeni

Covasna

Horea

Albac

Crişcior

Vadu Moţilor

Baia de Criş

continuare de la pag. 9

protestează cu solemnitate.

Punctele s-au votat în aplauze generale, apoi Treboniu Laurian, Bărnuţiu şi Bariţiu au fost purtaţi pe braţe de mulţimea de români entuziasmată.

Petiţia Naţională emisă cu prilejul acestei adunări naţionale a fost întregită cu o petiţie înaintată guvernului ungar de către reprezentanţii românilor care trăiau în judeţele de margine ale Transilvaniei (Arad şi Bihor) şi Banat, petiţie prin care se cereau anumite drepturi bisericeşti, militare, şcolare şi naţionale pentru românii din aceste regiuni, pe atunci considerate ca făcând parte din Ungaria propriu-zisă.

În aceeaşi şedinţă s-a decis să se aleagă două deputaţii, dintre care una să fie trimisă la Cluj, condusă de episcopul Lemeni, iar cealaltă la împăratul austriac, condusă de episcopul Şaguna, pentru a înmâna autorităţilor petiţia românilor. S-a mai ales un Comitet Permanent cu sediul la Sibiu, condus de episcopul Şaguna, având ca vicepreşedinte pe Simion Bărnuţiu. Cu aceasta s-a încheiat Adunarea Naţională din acea zi.

8.) Memorandumul din 28 mai 1892 – vezi pag. 18.

9) Revendicările românilor din Transilvania, Banat, Maramureş şi alte ţinuturi în Revoluţia de la 1918-1919 cu prilejul hotărârii celor 1228 de delegaţi şi a celor 100.000 de români, veniţi cu entuziasm şi hotărâre pe Câmpul lui Horia din Alba-Iulia la 1 decembrie 1918 să decreteze Marea Unire cu Ţara Mamă (www.cimec.ro)

Rezoluţiunea Adunării Naţionale de la Alba Iulia din 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918

I. Adunarea Naţională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat şi Ţara Ungurească, adunaţi prin reprezentanţii lor îndreptăţiţi la Alba-Iulia în ziua de 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918, decretează unirea acelor români şi a tuturor teritoriilor locuite de dânşii cu România. Adunarea Naţională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al naţiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureş, Tisa şi Dunăre.

II. Adunarea Naţională rezervă teritoriilor sus indicate auto-nomie provizorie până la întrunirea Constituantei aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Naţională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate naţională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra şi judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său şi fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare şi la guvernarea ţării în proporţie cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egală îndreptăţire şi deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din Stat.

3. Înfăptuirea desăvârşită a unui regim curat democratic pe toate tărâmurile vieţii publice. Votul obştesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporţional, pentru ambele sexe, în vârstă de 21 de ani la reprezentarea în comune, judeţe ori parlament.

4. Desăvârşită libertate de presă, asociere şi întrunire, libera propagandă a tuturor gândurilor omeneşti.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăţilor, în special a proprietăţilor mari. În baza acestei conscrieri, desfiinţând fidei-comisele şi în temeiul dreptului de a micşora după trebuinţă latifundiile, i se va face posibil ţăranului să-şi creeze o proprietate (arător, păşune, pădure) cel puţin atât cât o să poată munci el şi familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte, potenţarea producţiunii.

6. Muncitorimei industriale i se asigură aceleaşi drepturi şi avantagii, care sunt legiferate în cele mai avansate state industriale din Apus.

IV. Adunarea Naţională dă expresie dorinţei sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comuniunea naţiunilor libere în aşa chip, ca dreptatea şi libertatea să fie asigurate pentru toate naţiunile mari şi mici, deopotrivă, iar în viitor să se elimine războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaţionale.

V. Românii adunaţi în această Adunare Naţională salută pe fraţii lor din Bucovina, scăpaţi din jugul Monarhiei austro-ungare şi uniţi cu ţara mamă România.

VI. Adunarea Naţională salută cu iubire şi entuziasm liberarea naţiunilor subjugate până aici în Monarhia austro-ungară, anume naţiunile: cehoslovacă, austro-germană, iugoslavă, polonă şi ruteană şi hotărăşte ca acest salut al său să se aducă la cunoştiinţa tuturor acelor naţiuni.

VII. Adunarea Naţională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi români, care în acest război şi-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru murind pentru libertatea şi unitatea naţiunii române.

VIII. Adunarea Naţională dă expresiune mulţumirei şi admiraţiunei sale tuturor Puterilor Aliate, care prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui duşman pregătit de multe decenii pentru război au scăpat civilizaţiunea de ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor naţiunei române din Transilvania, Banat şi Ţara Ungurească, Adunarea Naţională hotărăşte instituirea unui Mare Sfat Naţional Român, care va avea toată îndreptăţirea să reprezinte naţiunea română oricând şi pretutindeni faţă de toate naţiunile lumii şi să ia toate dispoziţiunile pe care le va afla necesare în interesul naţiunii.

Partea a II-a:

REVENDICĂRILE NAŢIONALE FORMULATE ÎN TRECUT DE ROMÂNII DIN TRANSILVANIA ÎN LUMINA PRINCIPIILOR DE DREPT

(fragmente din discursul şi referatul d-lui prof. univ. Aurelian R. IONAŞCU de la Facultatea de Drept din Cluj-Napoca a Universităţii „Regele Ferdinand”- 1944)

Naţiunea română din Transilvania, pusă într-o stare de inferioritate faţă de naţiunile conlocuitoare, datorită împrejurărilor vitrege ale istoriei şi mai cu seamă datorită consecinţelor de fapt ale sistemului politic dela 1437 al Uniunii celor trei naţiuni (*unio trium nationum*: unguri, secui şi saşi), a reacţionat prin toate mijloacele posibile în contra acestei situaţiuni, formulându-şi, totodată, în mod constant şi stăruitor, revendicările naţionale printr un lung şir de petiţiuni, memorii sau proclamaţiuni...

I. Memorandul înaintat Împăratului Carol VI la 8 Martie 1735 de către episcopul Ioan Inocenţiu Micu Klein

Episcopul Micu Klein, imul din cei mai viguroşi şi stăruitori luptători naţionali ai Românilor ardeleni, a prezentat Curţii din Viena un mare număr de petiţii şi memorii în care reclama drepturile cuvenite Românilor, făgăduite dealtfel cu ocazia Unirii bisericii române cu Roma şi recunoscute principial prin a doua diplomă leopoldină.

Dintre aceste memorii, cel mai important din punct de vedere juridic este memoriul din 1735, prin care episcopul Ioan Inocenţiu Micu solicita numirea sa în calitatea de consilier al guvernului, pentru ca în felul acesta „să aibă şi naţiunea mea pe cineva care să-i apere drepturile prea milostiv date de Majestatea Voastră şi să vadă această naţiune că nu se bucură de mai puţin favor împărătesc decât catolicii“.

Se invoca, în primul rând, argumentul că naţiunea română este cea mai numeroasă din Transilvania, ea întrecând în număr pe fiecare din cele trei naţiuni recunoscute, fapt care, în lumina principiilor de drept, reclamă cel puţin drepturi egale.

Se invoca, apoi, principiul de drept conform căruia cine suportă sarcinele trebue să aibă şi drepturile corespunzătoare. Ori, preciza memoriul, Românii plătesc cea mai mare parte din impozite şi nu se bucură de drepturile celorlalte naţiuni conlocuitoare.

II. Supplex Libellus Valachorum

La 1781, adică la 46 ani după Memorandul episcopului Micu Klein din 1735, episcopii Gherasim Adamovici şi loan Bob au înaintat împăratului Leopold II un nou şi amplu memoriu, întitulat: *Supplex Libellus Valachorum*, deosebit de important din punct de vedere juridic. Acest memoriu a fost întocmit sub influenţa a trei mari evenimente istorice: revoluţia lui Horia, revoluţia franceză şi mişcarea naţiunilor nemaghiare din imperiul habsburgic.... Memoriul poate fi împărţit, un punct de vedere al cuprinsului, în trei părţi. Prima parte era consacrată unei expuneri istorice privitoare la vechimea şi autohtonismul Românilor în Transilvania. Situaţia Românilor nu s-a înrăutăţit, afirma memoriul, decât în urma Uniunii celor trei naţiuni dela 1437, reînoită în anii 1613, 1630 şi 1649 şi în urma introducerii în colecţia legilor, numită „*Approbatae Constitutiones*“, a unor texte defavorabile Românilor. Intr-o a doua parte a memoriului, se făcea o analiză juridică şi istorică a textelor din „*Approbatae Contitutiones*“, în care Românii erau trataţi ca *toleraţi*, ca *nefăcând parte din staturi*, ca fiind *admişi numai pentru folosul public etc...* Se remarca, mai întâi, că nici o lege şi nici un decret din cele intervenite între 1540 şi 1653 — care formează conţinutul colecţiei *Approbataelor*— nu prevedea asemenea dispoziţiuni cu privire la Români, de unde concluzia că expresiunile amintite, „care vădesc mai mult ura decât dragostea faţă de naţiunea română“, au fost introduse de compilatorii colecţiei, fără nici un temeiu... Concluzia care se degaja din această argumentare se poate formula astfel: textele din *Approbatae*, defavorabile Românilor, au fost introduse pe nedrept de compilatori, devreme ce nici o lege n-a răpit Românilor autohtoni drepturile lor istorice şi, oricum, ele n-au putere obligatorie, fiind simple considerente introductive, şi nu dispoziţiuni legale propriu-zise având caracter imperativ... Partea a treia a memoriului cuprindea expunerea revendicărilor naţiunii române din Transilvania. Prima revendicare era reaşezarea naţiunii române în folosinţa tuturor drepturilor civile şi politice de care s-a bucurat în trecut şi ştergerea expresiilor jignitoare introduse pe nedrept în colecţia *Approbataelor,* pentru ca astfel naţiunea română să-şi reia locul pe care l-a avut la începutul secolului al XV-lea. Se solicita, aşa dar, o *restitutio in integrum,* justificată prin faptul că nici o lege nu răpise naţiunii române drepturile ei vechi şi deci nici un temeiu de drept nu stătea la baza situaţiunii de fapt inferioare în care se găsea. A doua revendicare era recunoaşterea şi asigurarea deplinei egalităţi a clerului, nobilimii şi plebei naţiunii române cu clerul, nobilimea şi plebea celorlalte naţiuni conlocuitoare, grupate în sistemul Uniunii celor trei naţiuni. A treia revendicare depăşea interesele Românismului. Memoriul solicita „să se decreteze, că toţi locuitorii principatului fără nici o deosebire de naţiune ori religiune, se bucură, fiecare după starea şi condiţiunea sa, de aceleaşi libertăţi şi beneficii, şi trebue să suporte, după măsura puterilor sale, aceleaşi greutăţi şi aceleaşi sarcini. Era proclamarea principiului egalităţii de drepturi şi datorii a indivizilor, indiferent de naţionalitate sau de religie, a cărui recunoaştere, reprezentanţii naţiunii române, o solicitau pentru beneficiul tuturor locuitorilor ţării.Alte două revendicări, care figurau în memoriu, nu erau decât consecinţe ale revendicărilor principale enumerate mai sus. Era cazul cererii ca deputaţii şi funcţionarii să fie aleşi sau numiţi, în mod proporţional, şi dintre membrii naţiunii române, precum şi cazul cererii ca diversele unităţi administrative (comitate, scaune, districte şi comunităţi orăşeneşti), să fie desemnate, fie cu numiri româneşti, acolo unde Românii sunt majoritari, fie cu numiri mixte, fie în fine, abandonânu-se sistemul numirilor după naţiuni, să li se atribuie, pretutindeni, numiri după râuri şi cetăţi. Revendicările formulate la 1791 se pot reduce la o idee centrală: deplina egalitate între români şi celelalte naţiuni conlocuitoare, sub întreitul aspect al comunităţii naţionale, al categoriilor sociale şi al indivizilor priviţi în mod izolat... Ca temeiu istoric se invoca vechimea şi autohtonismul naţiunii române în Transilvania, din care decurg în mod inerent drepturi originare pentru naţiunea română. Uniunea celor trei naţiuni a solidarizat şi a întărit acele naţiuni în mijloacele lor de acţiune, dar n-a putut, prin aceasta, să şteargă vechimea naţiunii române şi să anihileze drepturile ei originare. Simple împrejurări faptice au pus naţiunea română într-o situaţie de fapt de inferioritate. Ele nu constituiau însă titluri de drept pentru menţinerea şi prelungirea acelei situaţiuni. Din contră, naţiunea română era perfect îndreptăţită să revină la situaţiunea de drept care rezulta din vechimea sa istorică şi care, vreme îndelungată, a constituit şi situaţiunea sa de fapt. O singură obiecţiune, de ordin juridic, s-ar fi putut aduce şi anume, că drepturile originare ale naţiunii române, neexer-

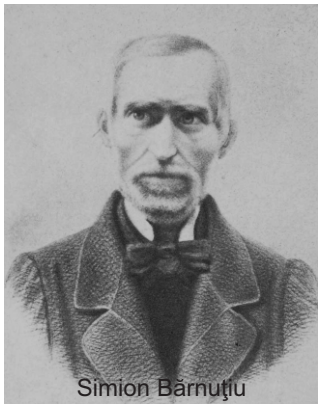
citate un timp îndelungat, s-ar fi stins prin scurgerea timpului, adică - în termeni juridici - prin efectul prescripţiunii. Autorii memoriului au prevăzut această eventuală obiecţiune şi au înlăturat-o, aşa cum trebuia, invocând principiul juridic necontestat conform căruia drepturile unei naţiuni nu se prescriu... Temeiurile de ordin juridic, pe care se sprijineau revendicările formulate în *Supplex Libellus,* se pot grupa în jurul a patru mari principii de drept, pe care autorii au avut grija să le invoace în textul memoriului. Era în primul rând, principiul „echităţii naturale“ care, după concepţia generalmente admisă, comandă egalitatea tuturor în faţa legii, precum şi respectul drepturilor fiecăruia, chiar dacă aceasta ar fi contrar normelor legale în vigoare într-un anumit loc şi la o anumită epocă. Revendicările româneşti, care se reduceau în esenţa lor, după cum am văzut, la revendicarea egalităţii de drepturi şi datorii cu celelalte naţiuni, se încadrau perfect în noţiunea de echitate naturală, la care Românii s-au văzut forţaţi să recurgă în faţa unui tratament profund inechitabil. Drepturile omului şi ale cetăţeanului erau de asemeni amintite şi garantarea lor constitue un al doilea mare principiu de drept, înrudit cu primul, pe care se sprijineau revendicările româneşti. Numai cu doi ani înainte, la 26 August 1789, Adunarea Naţională Constituantă Franceză proclamase, prin celebra Declaraţie a drepturilor omului şi ale cetăţeanului, principiul în virtutea căruia individul are drepturi naturale anterioare Statului, pe care Statul trebue să le respecte, şi aceasta era valabil, nu numai pentru naţiunea franceză, ci, prin marele răsunet pe care Declaraţiunea l-a avut, pentru întreaga lume civilizată. Al treilea principiu, invocat şi de episcopul Micu Klein la 1735 şi care revine în mod stăruitor în toate memoriile şi petiţiunile Românilor ardeleni, era principiul drepturilor rezultând pentru naţiunea română din calitatea sa de naţiune majoritară. Şi de astădată, se arăta că naţiunea română din Transilvania reprezintă majoritatea faţă de toate celelalte naţiuni la un loc şi, cu toate acestea, „prin trista fatalitate, a fost scoasă din drepturile ei originare“. Românii sunt, într-adevăr, în sdrobitoare majoritate în Transilvania. Iată o realitate care s-a menţinut constant în toate timpurile şi care se menţine în mod ferm, în ciuda tuturor vitregiilor pe care le-a întâmpinat şi le întâmpină naţiunea română din Transilvania. Faptul acesta, invocat în *Supplex Libellus,* ca şi în toate memoriile Romanilor ardeleni, este de o covârşitoare importanţă juridică. Într-adevăr, în teoria tradiţională a suveranităţii naţionale, toate puterile emană dela naţiune. „Le principe de toute souverainete *reside essentiellment dans la nation”,* proclama art. 3 din Declaraţiunea drepturilor omului şi ale cetăţeanului dela 1789. În consecinţă, legea este şi nu poate fi decât expresiunea voinţei generale. În formaţiunea acestei voinţe generale însă, majoritatea joacă un rol hotărâtor. Ori, tocmai naţiunea română, majoritară în Transilvania, era exclusă de la exerciţiul puterii publice, iar drepturile ei fireşti erau nesocotite. Al patrulea principiu pe care se sprijineau revendicările formulate în *Supplex Libellus,* invocat şi în memoriul dela 1735, era principiul juridic al reciprocităţii drepturilor şi îndatoririlor, în temeiul căruia nu pot exista drepturi fără îndatoriri şi, vice-versa, îndatoriri fără drepturi. Memoriul arăta că, deşi Românii îndeplinesc cea mai mare parte a îndatoririlor militare şi deşi ei susţin „*sarcinile publice ale provinciei în cantitate mai mare decât toate celelalte naţiuni împreună*, nu se bucurau totuşi de drepturile celorlalte naţiuni şi de aceea naţiunea română şi din aceste consideraţiuni *„solicită restituirea drepturilor ei regnicolare, din care nu prin lege, ci numai prin tristă fatalitate a fost scoasă“...*

Supplex Libellus Valachorum, prin formularea înţeleaptă a revendicărilor româneşti, prin argumentarea lor strânsă şi serioasă, atât pe plan istoric cât şi pe plan juridic, precum şi prin înfăţişarea documentată a întregii chestiuni româneşti, constituie cel mai important act naţional şi politic, şi totodată cel mai însemnat document juridic al naţiunii române din Transilvania din toată epoca anterioară Adunării de pe Câmpia Libertăţii dela 1848... Fiind semnat în numele naţiunii de ambii episcopi Români, de la Sibiu şi Blaj, el poate fi considerat ca emanând de la întreaga naţiune română din Transilvania, prin intermediul reprezentanţilor ei spirituali. Daca luăm în considerare şi momentul când a intervenit, trebuie să adăugăm că suplica dela 1791 are încă două merite: acela de a fi urmat revoluţiunii lui Horia, Cloşca şi Crişan dela 1784 şi acela de a fi încadrat naţiunea română din Transilvania, atât în mişcarea naţiunilor nemaghiare din imperiul habsburgic din jurul anului 1790, cât şi, mai cu seamă, de a o fi integrat în freamătul de idei generoase ale revoluţiunii franceze de la 1789.

III Hotărârile Adunării Naţionale de pe Câmpia Libertăţii de la 15 şi 16 Mai 1848.

Pana la 1848 au vorbit, în numele naţiunii române din Transilvania, episcopii, conducătorii ei sufleteşti şi spirituali. La 1848 a vorbit naţiunea română însăşi. De aceea, de astă dată, nu ne mai aflăm în faţa unei petiţiuni, a unui memoriu, ci în faţa unor hotărîri. O naţiune nu-şi reclamă drepturile dela alţii, ci le proclamă şi le apără ea însăşi. În această rezidă importanţa capitală a Adunării naţionale dela 1848, prima adunare generală a naţiunii române din Transilvania. În această frământare generală a naţiunilor pentru libertate, egalitate şi fraternitate, o singură naţiune se contrazicea: naţiunea maghiară care cerea pentru sine independenţă şi libertate, dar în acelaşi timp continua să oprime naţiunea română, contestându-i aceste drepturi, pentru care ea însăşi lupta, în temeiul unor principii de drept deopotrivă valabile pentru toate naţiunile. Dacă A. Şaguna a fost înţeleptul conducător al Adunării Naţionale dela 1848, apoi marele ei animator a fost Simion Bărnuţiu, autorul manifestului de la 25 Februarie 1842 în chestiunea limbii naţionale, autorul proclamaţiei de la 25 Martie 1848 în chestiunea unirii Transilvaniei cu Ungaria, oratorul strălucit al zilei de 14 Mai 1848. Figură proeminentă şi luminoasă, el a dominat mişcarea Românilor dela 1848. Bărnuţiu se bucura de o popularitate imensă şi bine meritată. El s-a arătat adevăratul atlet al românismului contra maghiarismului. Simion Bămuţiu

Andrei Şaguna

Simion Bărnuţiu

n-a fost numai tribunul Adunării naţionale dela 1848; el a fost totodată îndrumătorul şi doctrinarul care a pregătit această măreaţă adunare şi care a ştiut să transpună, cu o iscusinţă neîntrecută, cauza naţională a Românilor pe planul marilor teorii şi principii de drept. Manifestul său de la 1842, proclamaţia de la 1848 şi mai cu seamă discursul din catedrala Blajului, pot fi considerate drept expunerea de motive a hotărîrilor Adunării naţionale dela 1848. În ziua de 15 Mai 1848, prima zi a Adunării naţionale, după constituirea adunării sub preşidenţia episcopilor Andrei Şaguna şi Ioan Lemeni, vicepreşedinţi fiind Simion Bărnuţiu şi Gh. Bariţiu, Simion

Bărnuţiu a propus şi adunarea celor peste patruzeci de mii de reprezentanţi ai naţiunii române a votat, în unanimitate şi într-un entuziasm indescriptibil, două hotărîri de cea mai mare însemnătate în viaţa naţională şi politică a naţiunii române din Transilvania...

Prima hotărîre proclama adunarea din 15 Mai drept Adunarea generală naţională a naţiunii române din Transilvania. Aceasta însemna pur şi simplu că naţiunea română din Transilvania, perfect conştientă de existenţa ei ca naţiune şi de drepturile care îi incumbau în această calitate, a înţeles să se constitue în adunare naţională, să-şi manifeste voinţa sa colectivă şi prin aceasta să-şi hotărască singură soarta...

A doua hotărîre de ordin naţional avea următorul cuprins: „Naţiunea română se declară şi se proclamă de naţiune de sine stătătoare şi parte întregitoare a Transilvaniei pe temeiul libertăţii egale“. Ceea ce, secole de-a rândul, Românii au cerut de la conducerea de stat ceea ce constant li s-a refuzat, este hotărît în mod solemn de naţiunea română însăşi prin această proclamaţiune şi întărit prin jurământul depus de toţi cei de faţă *„ în numele întregii naţiuni“*. Această hotărîre, de o considerabilă însemnătate naţională şi de o profundă semnificaţie juridică, a fost şi rămâne cel mai important act politico-juridic al naţiunii române din Transilvania pană în secolul al XX-lea, nefiind depăşit decât de Actul Unirii Alba-Iulia din 1 Decemvrie 1918. Ea cuprinde două proclamaţiuni distincte: proclamaţiunea independenţei naţiunii române în raport cu celelalte naţiuni conlocuitoare şi proclamaţiunea existenţei naţiunii române ca parte componentă a Transilvaniei, idee ce implica afirmarea drepturilor politice ale naţiunii române, alături de celelalte naţiuni conlocuitoare, pe baze de perfectă egalitate. Aceste proclamaţiuni s-au făcut, după cum ne arată rezoluţiunea, în temeiul „libertăţii egale“, adică pe baza ideilor de libertate şi egalitate, idei care constituiau deviza timpului şi care erau deopotrivă valabile, şi pentru naţiuni, ca şi pentru indivizi. Proclamarea independenţei naţiunii române din Transilvania presupunea, în primul rând, afirmarea libertăţii naţionale, dreptul cel dintâi şi cel mai de preţ al unei naţiuni, care condiţionează pe toate celelalte... Dacă temeiul proclamaţiunii de independenţă era ideea de libertate şi principiul naţionalităţilor, dacă temeiul proclamaţiunii egalei îndreptăţiri era ideea de egalitate şi principiul suveranităţii naţionale, apoi temeiul comun al ambelor proclamaţiuni era autohtonismul şi preponderenţa numerică a Românilor în Transilvania, căci, după cum foarte bine spunea S. Bămuţiu în discursul său, veritabilă expunere de motive a hotărârilor Adunării naţionale, *„afară de o mână de Saşi şi Unguri, amestecaţi printre Români, Ardealul e o proprietate adevărată a naţiunii române pe care a câştigat-o cu bună dreptate acum vreo mie şapte sute de ani şi de atunci până azi o ţine, o apără şi o cultivă cu multă sudoare şi osteneală“*... Există un drept natural, în concepţia lui S. Bărnuţiu, cu un minim de principii, *„de drepturi fireşti“*, înrădăcinate în personalitate, şi cum spunea el, inerente naţiunii omeneşti, *„fără de care oamenii nu şi-ar putea ţine omenia şi pe care orice drept pozitiv trebue să le respecte, altfel riscând să fie un drept injust, o negaţiune şi nu o afirmare a Dreptului“*. Aceste drepturi fireşti erau, în concepţia lui S. Bărnuţiu, dreptul la viaţă, dreptul la libertate, respectul naţionalităţii, dreptul la libera desvoltare a personalităţii, atât pentru indivizi, cât şi pentru naţiuni, şi toate acestea înţelese într-un spirit de egalitate — idee care este de esenţa justiţiei —, căci *„din început toţi sunt asemenea“*... Dar S. Bărnuţiu n-a fost numai un partizan al doctrinei dreptului natural, în numele căreia reclama dreptate pentru neamul său, căci *„legea dreptului e mai înaltă ca cea politică şi politica e datoare să-şi plece genunchii înaintea dreptăţii“*... S. Bărnuţiu a avut marele merit de a fi dat luptei naţionale a Românilor ardeleni un suport juridic ştiinţific, transpunând seculara disputa dintre Români şi Unguri pe planul celor mai înalte teorii juridico-filosofice ale timpului.

IV. Memorandul din 26 Martie 1892. Memorandul ne apare ca un solemn protest al naţiunii române din Ardeal în contra politicei maghiare de înăbuşire a naţionalităţilor, instaurată şi practicată timp de 25 de ani, în urma uniunii şi a dualismului, prin aplicarea unui fals constituţionalism. În cuprinsul memorandului pot fi deosebite două părţi distincte: o primă parte în care se ataca valabilitatea şi legalitatea uniunii Transilvaniei cu Ungaria şi a doua parte în care se denunţa politica maghiară de hegemonie şi desnaţionalizare a celorlalte naţiuni. Uniunea era atacată pentru două motive principale, unul de ordin naţional românesc şi politic şi anume

„desconsiderarea făţişă a tuturor drepturilor poporului românesc ca element care compune în absolută majoritate vechea Transilvanie, şi altul de ordin juridic: desconsiderarea „tuturor legilor fundamentale cure asigură autonomia acestui Principat“... Importanţa Memorandului de la 1892 rezidă, pe de o parte, în afirmarea necesităţii de restabilire a autonomiei Transilvaniei - cerută încă prin programul dela Miercurea din 1867 şi prin cel dela Sibiu din 1881—, iar pe de altă parte, în afirmarea publică şi solemnă a constatării că naţiunea română *a pierdut încrederea* de a-şi putea desvolta o viaţă naţională liberă într-un sistem de uniune a Transilvaniei cu Ungaria. Era aceasta afirmarea voinţei unei rupturi definitive care avea să fie notificată naţiunii maghiare, 26 de ani mai târziu, în 18 Octomvrie 1918, în însăşi incinta Parlamentului maghiar, de către Dl Alexandru Vaida-Voevod, împuternicitul Comitetului Naţional Român. Dar, la însemnătatea Memorandului în sine, se adaugă importanţa deosebit de mare a ecoului pe care l-a stârnit în întreaga opinie publică civilizată din Occident procesul înscenat de guvernul maghiar în contra Comitetului Naţional Român, responsabil de tipărirea şi răspândirea Memorandului. Graţie acestei mari greşeli politice a guvernului maghiar, de a fi tras în judecată pe reprezentanţii autorizaţi ai naţiunii majoritare din Transilvania, pentru vina de a fi făcut uz de dreptul de petiţionare la Suveran, cauza naţională a poporului român din Transilvania şi suferinţele îndurate de el secole de-a rândul, au ajuns să fie cunoscute de întreaga lume civilizată care şi-a rostit sentinţa prin pana lui George Clemenceau. Declaraţia făcută în proces de preşedintele Comitetului Naţional Român, Dr. Ioan Raţiu, este o pagină de antologie. El spunea: „*Faţă cu acest act, care nu conţine decât curatul adevăr şi este icoana credincioasă a suferinţelor şi nedreptăţilor seculare ce le îndură poporul român din Transilvania şi Ungaria, trebuia ca regimul ori să se desvinovăţească, ori să se răzbune. Desvinovăţirea nu era cu putinţă, a ales calea răzbunării! Ne-a împiedecat să ajungem la Tron şi acum ne supune judecăţii acelora, contra cărora ne-am plâns*“. „*Ceea ce se discută aici, domnilor, este însăşi existenţa poporului român.“ „Existenţa unui popor nu se discută, se afirmă! De aceea nu ne e în gând să venim înaintea D-voastră să dovedim, că avem dreptul la existenţă. Intr-o asemenea chestiune nu ne putem apăra în faţa D-voastră, nu putem decât să acuzăm în faţa lumii civilizate sistemul asupritor, care tinde să ne răpească ceea ce un popor are mai scump: legea şi limba.“ „De aceea nu mai suntem aici acuzaţi, suntem acuzatorii”.* Declaraţia lui Ioan Raţiu. de o concisiune şi limpezime clasice, exprimă, în formule

lapidare, adevăruri eterne, aceleaşi la 1892, ca şi astăzi şi totdeauna, iar atitudinea sa, de o înaltă demnitate naţională şi de un impunător curaj patriotic, au făcut şi fac mândria întregii naţiuni române. I. Raţiu şi-a încheiat declaraţia sa cu următoarea constatare: *„Prin spiritul de intoleranţă, printr-un fanatism de rasă, fără seamăn în Europa, osândindu-ne, veţi isbuti numai să dovediţi lumii că Maghiarii sunt o notă discordantă în concertul civilizaţiunii*“. Şi dovada a fost făcută. În concluzie generală, revendicările naţionale formulate în trecut de Românii din Transilvania se rezumă la cele mai elementare drepturi, pe care dreptul natural le recunoaşte, atât naţiunilor, ca şi indivizilor, ca: dreptul la viaţă, dreptul la libertate naţională, dreptul la onoare şi dreptul la egalitate, drepturi cuprinse astăzi, în ce priveşte naţiunile în formula juridică modernă a principiului naţionalităţilor. În felul acesta, întreaga luptă naţională a Românilor din Transilvania ne apare ca cea mai îndreptăţită şi legitimă luptă pentru Drept şi Dreptate. Punctul culminant al acestei lupte a fost actul istoric al Unirii Transilvaniei cu Regatul Român, prin voinţa liber şi unanim manifestată de naţiunea română în Adunarea Naţională de la Alba-Iulia din 1 Decemvrie 1918.

În lumina evoluţiunii schiţate, actul istoric de la 1 Decemvrie 1918 ne apare ca împlinirea firească a unui lung şir de lupte şi de suferinţe pentru ideea naţională, în care strălucesc ca puncte luminoase: acţiunea naţională a episcopului Inocenţiu Micu Klein, fapta şi martiriul lui Horia, acţiunea naţională colectivă dela 1791 a episcopilor Adamovici şi Bob, anul luminos prin excelenţă 1848 cu lupta legendarului erou naţional Avram Iancu şi cu măreaţa adunare naţională de pe Câmpia Libertăţii, condusă şi îndrumată de marele Mitropolit de mai târziu Andrei Şaguna şi de inspiratul gânditor şi orator Simion Bărnuţiu.

Actul istoric de la 1 Decemvrie 1918 ne apare, în fine, ca împlinirea dreptăţii istorice în folosul naţiunii, în acelaşi timp autohtonă şi majoritară din Transilvania, împlinire întru totul conformă ideii de justiţie, ca şi tuturor principiilor de drept...

Despre Aurelian Ionaşcu (3 aprilie 1903, Iaşi - 21 septembrie 1990, Cluj): Studii la Liceul Internat din Iaşi. Licenţiat al Facultăţii de Drept din Iaşi (1925). Doctor în drept al Universităţii din Paris cu teza „La copropriete d'un bien“ (1930). Membru în comisia de întocmire a noului cod civil (1936-9140). Expert juridic al României în Comitetul Internaţional tehnic al Experţilor juridici aerieni. Avocat în cadrul Biroului Colectiv de Asistenţă Juridică din Cluj (1955-1965). Decan al Facultăţii de Drept din Cluj (1942). Profesor la catedra de Drept civil a Facultăţii de Drept din Cluj (1934-1973). Profesor consultant a Universităţii din Cluj (1973-1990). Profesor al Universităţii de Drept, Economie şi Ştiinţe Sociale din Paris-Pantheon-Assas (1971). Visiting professor al Facultăţii de Drept a Universităţii Catolice din Louvain (1968, 1977, 1980) (http://legeaz.net/personalitati-juridice/aurelian-ionascu)

Partea a III-a:

REVENDICĂRI PENTRU PREZENT ŞI VIITOR

ale românilor în general şi al românilor ardeleni în special

Motto : *„Uniţi-vă cu poporul toţi, preoţi, nobili, cetăţeni, ostaşi, învăţaţi, şi vă sfătuiţi într-un cuget asupra mijloacelor reînvierii naţionale, pentru că toţi sunteţi fii ai aceleiaşi mame şi cauza este comună.* *(Simion Bărnuţiu Blaj, mai 1848)*

Marea Unire de la 1 decembrie 1918 a fost un act pregătit printr-o mişcare revoluţionară amplă pe întreg cuprinsul Ardealului şi Banatului de români, sprijinită, întărită şi apărată apoi prin jertfa ostaşilor tuturor românilor. A fost o unire criticată de mulţi că a fost necondiţionată, dar în acelaşi timp dorită de şi mai mulţi. Urmărind evenimentele şi faptele din cei 98 de ani scurşi de la acest crucial eveniment ne punem întrebarea: a fost Unire sau Alipire ?! Urmează Înfrăţire sau Dezlipire?! Mulţi, foarte mulţi aşteaptă să ne dezbinăm. Câţiva vor autonomie. Ar fi greşeala de neiertat a întregului neam românesc şi a naţionalităţilor conlocuitoare. Pentru a nu se produce această catastrofă asupra căreia încă din 1922 atrăgea atenţia cu regret marele savant şi inventator Traian Vuia, (“*Unirei trebuia să-i precedeze un pact bilateral între guvernul român şi mandatarii poporului nostru întrunit la Alba Iulia şi ratificat apoi printr-o Constituantă.”)* este nevoie de fapte, de multe fapte în sensul celor spuse în 1924 de viitorul patriarh al României Miron Cristea în faţa mormântului lui Avram Iancu, că Ardealul şi Munţii Apuseni *„merită în cea mai largă măsură întreaga luare aminte a poporului român şi a cercurilor lui conducătoare”.* Statul Român a călcat în picioare demnitatea Transilvaniei prin cedarea fără luptă al Ardealului de Nord la numai 22 de ani de la Unire, în anul 1940; a desfiinţat Consiliul Dirigent al Transilvaniei la un an de la înfiinţare; a oprit bunul obicei de încoronare a şefului statului la Alba Iulia, înfiinţat de marele şi întâiul domn al românilor la 1600 şi întărit prin încoronarea Regelui Ferdinand I (1922); a naţionalizat în 1949 minele aurifere şi instalaţiile miniere „uitând” să le mai retrocedeze după 1989; a distrus mineritul, industria şi pădurile în ultimii 25 de ani; nici o instituţie a statului nu a primit atribuţii privind cinstirea Eroilor Neamului (similar cu eroii ţării) ca şi când acestia nu ar fi existat încă dinainte de Decebal...

Credem că sunt necesare fapte şi iar fapte, pentru demnitate, echitate, drepturi, armonie, bucurii în Ţară. A curs prea mult sânge şi prea multe lacrimi pentru ca Marea Unire de la 1918 să nu se transforme într-o mare înfrăţire a tuturor românilor şi conlocuitorilor săi, atât în interiorul cât şi de-o parte şi de alta a arcului Carpatic. Factorii de decizie şi putere ai Statului, alături de societatea civilă şi Biserică vor trebui să ia în dezbatere spre rezolvare, revendicări şi drepturi ale românilor, neglijate ori uitate, dintre care amintim următoarele:

1. Probleme şi revendicări restante care îşi aşteaptă mai demult rezolvarea:

1.1) Retrocedarea moştenirii marelui mecena Emanoil Gojdu care la 4 noiembrie 1969 dona testamentar „*acelei părţi a naţiunii române din Ungaria şi Transilvania care ţin de legea răsăritean-ortodoxă”* o avere impresionantă echivalentă astăzi cu peste 7 miliarde de Euro;

1.2) Restituirea arhivelor transilvane care zac ignorând tratatele, în Ungaria;

1.3) Restituirea datoriei de către Germania în valoare azi de peste 18 miliarde de Euro, rămasă neachitată dinainte de 1944 ;

1.4) Restituirea tezaurului naţional transferat în Uniunea Sovietică în 1917;

1.5) Retrocedarea la Bisericia ortodoxă a Liceului „Avram Iancu” din Brad, continuator al Gimnaziului Ortodox înfiinţat în anul 1869 sub patronajul bisericii ortodoxe şi a marelui Andrei Şaguna, prin contribuţia bănească a 92 de sate zărăndene şi numeroase donaţii (există şi azi 525 ha pădure din care se acordau burse elevilor săraci şi merituoşi);

1.6.) În contul celor 4 zile pe săptămână prestate gratuit de iobagii români ardeleni în perioada genocidului rasist antiromânesc (1437-1918), care ar valora astăzi în jurul a 2000 de miliarde de Euro, Statul Român să revendice o cotă de ½ parte din toate proprietăţile restituite sau restituibile urmaşilor nobililor unguri, austrieci sau nemţi. Până atunci să fie stopate toate retrocedările de terenuri, pământ, păduri, imobile;

1.7). Punerea în aplicare a două prevederi rămase neîmplinite din hotărârile plebiscitare ale Adunărilor românilor de pe Câmpia Libertăţii din 1848 şi de la Alba-Iulia de la 1 Decembrie 1918 care prevedeau:

•*„fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc;*

• *Reforma agrară radicală: ..., i se va face posibil țăranului să-și creeze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât cât o să poată munci el și familia lui.“*. Sunt azi ardeleni care nu au nici un mp de pământ unde să îşi cultive ceva. Iar cazul Naidăş este de notorietate.

1.8). Restituirea în natură sau în bani a tuturor minelor şi şteampurilor naţionalizate (furate) de statul comunist la 11 iunie 1948, fie urmaşilor vechilor proprietari, fie comunităţilor (localităţilor) de care aparţineau. Numai cele 300 de şteampuri de pe valea Roşiei Montane aveau o valoare de peste 1200 kg aur

1.9). Crimele imprescriptibile contra umanităţii, genocidul, rasismul, atrocităţile, jafurile, distrugerile practicate împotriva românilor ardeleni de către tirania ungurească mai ales în războiul nedrept condus de Kossuth pentru cucerirea Ardealului de la 1848-1849; în Războiul de dezrobire din 1916-1919 (inclusiv în perioada ocupaţiei guvernării ungare comuniste din Ardeal din anul 1919); cât şi în perioada ocupaţiei vremelnice a Ardealului de Nord între anii 1940-1944 să fie prezentate în faţa opiniei publice şi justiţiei penale naţionale, europene şi internaţionale pentru a fi înfierate, condamnate şi urmând a fi solicitate scuze şi compensaţii prin Statul Român şi Biserica Ortodoxă.

2.Probleme-revendicări actuale şi de perspectivă :

2.1). Eroii Neamului: Statul român trebuie să acrediteze una sau mai multe din instituţiile sale (inclusiv Guvernul şi Academia Română) pentru a se implica şi ocupa de cunoaşterea, recunoaşterea, cinstirea şi punerea în valoare a **Eroilor Neamului** daco-românesc multimilenar. Dacă Biserica ortodoxă a avut şi are preocupări de canonizare, cunoaştere, cinstire şi punere în valoare a unor Eroi şi martiri ai Neamului precum Ştefan cel Mare, Constantin Brâncoveanu, Andrei Şaguna, Sofronie de la Cioara şi mulţi alţii, Statul român, prin Oficiul Naţional pentru Cultul Eroilor (ONCE), instituţie care funcţionează în subordinea Ministerului Apărării Naţionale, precum şi Asociaţia Naţională pentru Cultul Eroilor „Regina Maria” (ANCERM), un ONG tutelat de ONCE, au în regulamentul lor de funcţionare doar preocupări pentru *„cinstirea eroilor patriei”* şi domeniul *„mormintelor şi operelor comemorative de război*“. Când zicem „Cultul Eroilor” ne gândim la toţi eroii. Guvernul până acum se gândeşte doar la eroii patriei, patrie care, pentru ardeleni este aceeaşi doar din 1918 încoace şi cu pauză între 1940-1945. Înainte de 1918 ne lega pe toţi NEAMUL cu eroii lui. Pentru aceasta considerăm necesar:

a) Eroii, martirii şi luptătorii pentru un Ardeal daco-românesc liber şi fericit să fie scoşi din uitare, şi să fie puşi în locul care li se cuvine. Numai între 1848-1849 au fost omorâţi peste 40.000 de români; unde se pomeneşte numele lor? unde îşi au Mausoleul?

b) Să apară în Monitorul Oficial liste nominale oficiale cu eroii şi martirii din revoluţiile conduse de Horia 1784-1785 şi respectiv Avram Iancu 1848-1849 în număr de peste 40.000, similar cu listele publicate pentru martirii şi revoluţionarii din 1989. În Monitorul Oficial nu apar nici măcar Avram Iancu, prefecţii şi tribunii săi, ca eroi naţionali;

c) Să fie gravate numele eroilor şi martirilor români din confruntările pentru apărarea, eliberarea sau dezrobirea Ardealului pe zidul exterior reabilitat al Panteonului de la Ţebea, care va deveni astfel „îmbrăcat” cu plăci de granit scrise cu nume de eroi şi martiri;

d) Să fie construit un Mausoleu la Ţebea pentru eroii din toate timpurile care au luptat pentru libertatea şi fericirea Neamului daco-românesc, nu departe de Panteon, prin implicarea financiară şi efectivă a Guvernului, Bisericii şi Armatei române, în care să fie aduse funcţie de posibilităţi şi oseminte ale unor eroi şi martiri ai neamului. (vezi Revista „Ţara Iancului“, nr. 3 şi 4)

e) În capitala judeţului Hunedoara, Deva, lipsesc monumente în cinstea unor mari eroi şi personalităţi ai Neamului pe care i-a dat acest judeţ: Burebista, Iancu de Hunedoara, Aurel Vlaicu, Nicolae Densuşianu, Ovid Densuşianu ş.a; lipseşte de asemeni un monument în memoria unui mare carnagiu petrecut în 8 noiembrie 1784 la asaltul asupra Cetăţii Deva, când un număr de 72 iobagi au căzut în luptă şi 86 iobagi au fost decapitaţi (Octavian Floca); lipseşte un monument în cinstea lui Avram Iancu şi generalii săi prezenţi la Deva la 18 august 1849 la capitularea unei părţi a armatei cotropitoare ungureşti;

f) Să fie declarate localităţi martir acele sate, comune, oraşe care în timpul revoluţiilor de la 1784-1785, 1848-1849 etc., prin martirajul locuitorilor săi merită acest titlu. (exemplu dacă localitatea Ip a fost declarată prin Legea 76/95, pe bună dreptate, localitate martir datorită genocidului provocat de hortyşti în data de 13/14 septembrie 1940 (157 de morţi), localitatea Târnava de Criş, jud. Hunedoara unde au fost ucişi într-o singură zi circa 1000 de ardeleni în data de 8 noiembrie 1848 de către ungurii invadatori, ar trebui declarată, ca şi multe altele, localitate-martir);

g) Eroii şi martirii locali, din comune şi oraşe să dobândească prin grija primăriilor şi consiliilor locale, titlul de „cetăţean de onoare postmortem“ a localităţii respective, iar în manuale şcolare, în şcoli, unităţi militare şi instituţii ar trebui să se regăsească tipărite respectiv afişate faptele, portretele şi viaţa acestora.

2.2 Atragerea altor ONG-uri la actul de decizie din Parlament şi în toate instituţiile Statului, alături de ONG-urile minorităţilor în mod echitabil, nediscriminatoriu, armonios:

a)Regândirea problemelor „minorităţilor naţionale” prin modificări legislative şi constituţionale astfel încât să nu mai fie defavorizate flagrant grupuri etnice româneşti şi ONG-uri ale societăţii civile precum şi alte etnii minoritare (exemplu cea chineză) încălcând art. 6 alin.(2) din Constituţie („*Măsurile de protecţie ...trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate şi de nediscriminare*”) şi Ordonanţa 46/1980 privind extragerea şi valorificarea aurului din nisipurile aluvionare, abrogat nejustificat prin Legea 7/1998);

e). repunerea în funcţie şi dezvoltarea mineritului în ţară, pentru valorificarea tuturor bogăţiilor naturale (aur, argint, cupru, sulf, zinc, fier, molibden, uraniu, caolin, calcită, cuarţ etc.) pe baza unui proiect şi program complex desfăşurat pe perioade scurte, medii şi lungi, fără desfiinţări de localităţi şi strămutări de populaţie, adoptat în consens de către toate forţele politice, sociale, economice cu implicarea financiară şi managerială a Statului Român. Problemele sunt prea urgente şi prea complexe ca pentru ducerea acestora la îndeplinire să nu fie necesară înfiinţarea unui minister al minelor şi geologiei cu un institut de cercetare-proiectare adecvat.;

f). Repunerea în funcţie a liniei ferate Brad-Deva, linie strate-gică gândită din 1930 încoace de toţi strategii militari moderni ai României, pusă în funcţiune prin anii 1990 şi distrusă în mod obscur, aproape în totalitate, după 1990.

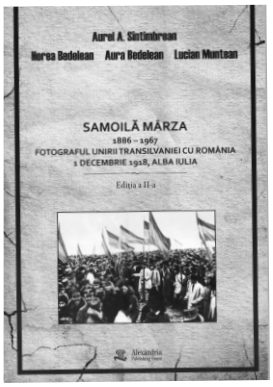
g). Să se reconsidere retrocedările ilegale. Retrocedările din ultimii ani sunt „*un tablou de coşmar al*

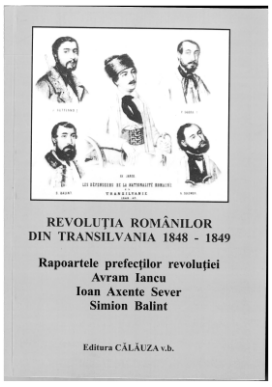
Transilvaniei aban-donate de guralivii ei politicieni de la Bucureşti. „ (Ion Longin Popescu, „Formula AS” nr. 1078); *„Transilvania avea, până la Marea Unire din 1918, statul de provincie feudală aparţi-nând Ungariei. Deci, erau în jur de 200 de familii de mag-naţi, grofi, conţi care deţineau 80 la sută din proprietăţile Transilvanei, pentru faptul că restul populaţiei nu avea dreptul să le deţină. (...) Aceste proprietăţi au fost preluate de către statul român în urma unui contencios purtat la organis-mele internaţionale de atunci: Liga Naţiunilor, Conferinţa Ministrilor de Externe“... România a plătit 3,2 tone de aur în franci şi coroane, pentru acele terenuri şi proprietăţi “... Un sat întreg din Arad - Nadăş a fost retrocedat şi 1.200 de oa-meni ar putea fi obligaţi să-şi părăsească locuinţele” (Ediţia de duminică 13 octombrie 2013 a emisiunii „Secvenţial“ de la Antena 3).*

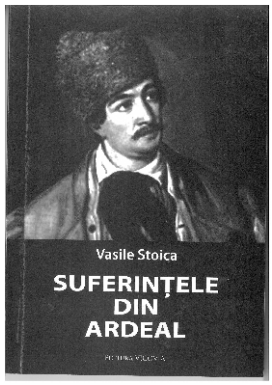
Menţionăm că multe din problemele mai sus arătate le-am ridicat spre sensibilizare şi rezolvare de la Preşedintele României, Senat, Camera Deputaţilor, Guvern ş.a, până la cetăţeanul de rând prin intervenţii şi scrisori, unele publicate în presă sau pe site-ul Asociaţiei noastre. Am primit răspunsuri cu păreri şi îndrumări elegante (le mulţumim şi pe această cale), dar implicări şi fapte puţine

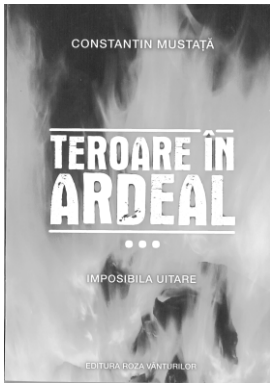
Ioan Paul Mărginean,
Preşedinte fondator
al Asociaţiei „Ţara Ianculuí-Iubirea Mea“
şi Clubului „Crăişorii“ de elevi-voluntari

NOUTĂŢI ŞI RECOMANDĂRI EDITORIALE

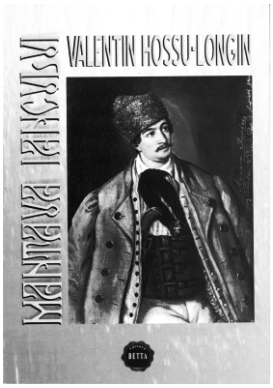

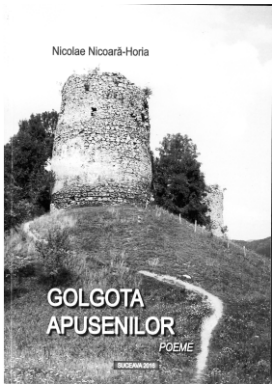

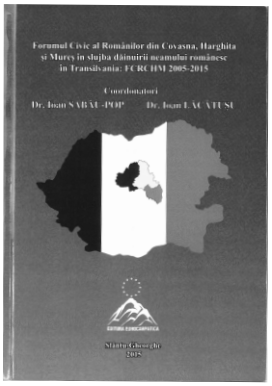

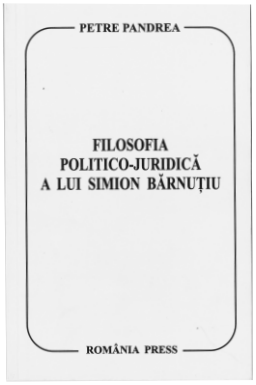

www.taraiancului.ro: **cărţi, publicaţii, filme, articole şi documente on-line**

prof. dr. Gelu Neamţu – „**Istoria României. Transilvania**“, Volumul I, Edit. „George Barițiu”, Cluj-Napoca, 1997, p. 805-986. Cap. VIII, Revoluţia Democratică de la 1848-1849 din Transilvania

„Am tratat aici şi un aspect cu totul nou, însă foarte pe scurt, referitor la atrocităţile din acest război civil care au fost zguduitoare. În parte, cu mijloace mai puţine, dar tot atât de regretabil, au răspuns şi românii cu aceeaşi monedă; comparativ însă , numărul românilor căzuţi în afara câmpului de luptă, faţăde cel al maghiarilor a fost imens. Atât numărul, (40.000 - 45.000) cât şi modul în care au fost omorâţi omânii: bărbaţi, femei, copii şi bătrâni, atestă fără putinţă de tăgadă genocidul săvârşit împotriva lor, dar, ascuns cu mare grijă până în zilele noastre inclusiv de ochii istoricilor, mai ales pentru faptul că odioasa curăţire etnică a fost şi este condamnatăde întreaga lume civilizată chiar dacă această monstruoasă practică de încălcare a drepturilor omului a avut loc mai demult sau mai de curând. Am urmărit canalele de răspândire a aspiraţiilor de unitate naţională prin eventuala întemeiere a Dacoromâniei mari sau a României intercarpatice. Am dovedit astfel, pe bază de documente, că lupta pentru Dacoromânia (indiferent sub ce formă) nu a constat doar în proiecte şi nu a fost o idee abstractă. Pentru ea s-a murit cu arma în mână.“

prof. dr. Gelu Neamţu – prefaţă la cartea lui Vasile I. Bunea “Marile deziluzii ale poporului român în anii premergători lui 1940 şi urmările sale”, Prof. dr. Gelu Neamţu – Cluj Napoca 20.VII.2009

“…Şi cum să nu se apropie “norii tulburi”, când Şeful statului şi Constituţia noastră a fost huiduită la scenă deschisă la Tuşnad de cei ce nu au renunţat la doctrina hungaristă şi vor să ne sfâşie din nou ţara? Dar nu numai noi suntem,în pericol, şi alţi vecini ai Ungariei simt că ceva nu este în ordine şi, ca atare, Parlamentul Slovaciei a adoptat o Declaraţie la 3 iunie a.c. în care îşi exprimă “îngrijorarea profundă cu privire la amplificarea naţionalismului, antisemitismului şi xenofobiei în mediile extremiste din societatea ungară (“Ziua”, 26 iunie 2009), *pe care au transmis-o spre NATO şi ambasadorilor UE. Şi ca istoric, dar şi ca simplu cetăţean m-am tot întrebat: de unde are ura atâta forţă de regenerare? N-a fost destul anul 1940? N-au ajuns omorurile de la Sărmaş? N-au ajuns asasinatele de la Ip şi Treznea? N-au ajuns două Războaie Mondiale ? N-au fost de ajuns crimele lui Wass Albert, de la Sucutard şi Mureşenii de Câmpie ? Aţi uitat Moiseiul, Huiedinul, şi câte altele ?*

Oare OMUL, această fiinţă necunoscută, de ce nu vrea să accepte fără ipocrizie învăţătura creştină: “iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi”? Un răspuns simplist a trebuit să-mi dau, deoarece nu pot rămâne fără repere în viaţă: din păcate, acesta este jenant de banal: marile puteri ale Planetei şi conducătorii acestora nu acceptă că peste ei EXISTĂ UN DUMNEZEU.”

Asociaţia non-profit şi apolitică
„ŢARA IANCULUI – IUBIREA MEA”
şi Clubul de elevi-voluntari
«Crăişorii» din cadrul Asociaţiei

Sediul: Deva, Str. Roci, Nr. 52-54,
Jud. Hunedoara, cod poştal 330053
Nr. de înreg. în Reg. Special 5/A/2008,
CIF: 23597413
Cont curent:
RO06 BTRL 0220 1205 J426 45XX
Banca Transilvania Deva
Persoană de contact:
Mărginean Ioan Paul
- preşedinte fondator -
Tel.: 0254 213 461;
Mobil: 0722 282 374
e-mail: marginean_deva@yahoo.com
site: **www.taraiancului.ro**

Conducerea operativă a Asociaţiei:
«Ţara Iancului – Iubirea Mea»:
1. Mărginean Ioan Paul (Deva)*
2. Zamfir Mihaela Aurora (Deva)*
3. Faur (Demian) Catiţa (Deva)*
4. Luţa Liviu (Bucureşti) *
5. Paul Bădescu Aurel (Piteşti) *
6. Zaharcu Steluţa (Bucureşti)
7. Roşca Pompei (Braşov)
8. Roşca Mioriţa Adriana (Braşov)
9. Nica Constranţa (Bucureşti)
10. Lascu Gh. Teofil (Cluj Napoca)
11. Ilea Teodor Alexandru (Constanţa)
12. Sîntimbrean Aurel (Sântimbru)
13. Cristea Nicolae (Arad)
14. Tulea Corina (Gurahonţ)
15. Mioc Felicia Mărioara (Oraviţa)
*** membru fondator**
Conducerea operativă a Clubului de elevi – voluntari „Crăişorii” al Asociaţiei „Ţara Iancului – Iubirea Mea”, în anul şcolar 2016/2017
1. Mărginean Ioan Paul (Deva)
2. Zamfir Mihaela Aurora (Deva)
3. Zaharcu Steluţa (Bucureşti)
4. David Victor Gheorghe (Hălmagiu)
5. Opric Elena (Baia de Criş)
6. Tulea Corina (Gurahonţ)
7. Jurca Cosmin Florin (Crişcior)
8. Han Ioan (Albac)
9. Crişan Semidia (Vadu Moţilor)
10. Cioara Ovidiu Vasile (Scărişoara)
11. Mateş Marin Emil (Horea)
12. Bîte Marin (Arieşeni)
13. Mariş Ana Maria (Gîrda de Sus)
14. Bota Adriana (Covasna)

COLECTIVUL DE REDACŢIE:
1. Mărginean Ioan Paul (Deva)
2. Zamfir Mihaela Aurora (Deva)
3. Tulea Corina (Gurahonţ)
4. Brînda Nicoleta (Gurahonţ)
5. Mariş Ana Maria (Gîrda de Sus)
6. Mucea Aurica (Gîrda de Sus)
7. Crişan Semidia (Vadu Moţilor)
8. Ivan Dorin (Scărişoara)
9. Sirban Cosmina (Hălmagiu)
10. Han Ioan (Albac)
CONSULTANŢI
1. Sîntimbrean Aurel (Sântimbru)
2. Cristea Nicolae (Arad)
3. Duşan Monica (Ribiţa)
4. Dobrei Florin (Deva)

Codul de identificare al Centrului Naţional ISSN
Revista Ţara Iancului(Deva): ISSN: 2067- 2659

Editura “Tulnicul” Deva

DTP şi tipar la Indesign S.R.L. – Deva, 2015

Revista se distribuie gratuit

CUPRINS

A. Cuvânt din partea Consiliului Judeţean Hunedoara, Episcopiei Devei şi Hunedoarei, Municipiului Deva 2

B. Împreună pe drumul testamentar al Iancului: „să-mi văd naţiunea mea fericită”…… 3

C. Activităţi ale Asociaţiei „Ţara Iancului Iubirea Mea” şi ale clubului său de elevi-voluntari „Crăişorii” între anii 2008-2016 5

D. Revendicările românilor din Transilvania de-a lungul timpului - pentru libertate, egalitate, drepturi, dreptate şi credinţă 6

Partea I. Revendicări până la 1918 6

1)1730-1740: Revendicările românilor prin episcopul Ioan Inocenţiu Micu Klein . 6

2) 1744-1763: Revendicările pentru ortodoxie şi drepturi condusă de Visarion Sarai, Sofronie, Nicolae Oprea Miclăuş, Ioan de Galde şi Moise Măcinic 6

3) 1781 -1782: Supplex Libellus Valachorum Transilvaniae I şi II 7

4) 1779-1784 : Revendicările prezentate de Horia Împăratului şi Curţii Imperiale, în cele patru audienţe ale sale la Viena 7

5) 1783 . Cele peste 19.000 de petiţii înmânate de români împăratului Josef al II-lea in vizita sa prin Banat şi Transilvania 8

6) 1784: Revendicările românilor în Revoluţia condusă de Horea, Cloşca şi Crişan 8

7) 1848-1849: Revendicările românilor ardeleni în Revoluţia de la 1848-1849 8

8) 1892 : Memorandumul şi Mişcarea memorandistă de la 1892 .....

9) 1918 -1919 : Revendicările românilor din Transilvania, Banat , Maramureş şi alte ţinuturi în mişcarea revoluţionară din anii 1918-1919 finalizată cu prilejul Marii Uniri cu Ţara Mamă de la 1 dec. 1918 9

Partea a II-a - „Revendicările Naţionale formulate în trecut de românii din Transilvania în lumina principiilor de drept” – autor prof. univ. dr. Aurelian R. Ionaşcu, editura „Cartea Românească din Cluj” – 1944 15

Partea a III-a - Revendicări , problematici şi idei de azi ale românilor, spre împlinirea năzuinţelor şi luptei strămoşilor noştri, eroi şi martiri 19

E. Festivalul Cultural Patriotic ediţia a IX-a, din 9 iunie 2016, Ziua Eroilor 10

*. Discursul preşedintelui „Asociaţiei Ţara Iancului-Iubirea Mea” şi al Clubului de elevi-voluntari „Crăişorii”, Ioan Paul Mărginean în faţa mormântului lui Avram Iancu ... 10

**. Lucrări prezentate la Simpozionul Naţional care a avut loc la Gurahonţ 10

***Imagini foto de la Festival, etapa Ţebea şi Gurahonţ 11-12

F. Serbarea anuală de colinde “Veniţi la Ţebea,veniţi să colindaţi cu noi, pentru străbuni, eroi şi pentru voi”, ediţia a VIII-a, Ţebea, 12 decembrie 2015 13-14

G. Recomandări de lectură cultural-patriotice

H. Colectiv de redacţie, Conducerea operativă 23

Pios Omagiu

Prietenilor, colaboratorilor şi sprijinitorilor Asociaţiei „Ţara Iancului – Iubirea Mea” şi Clubului de elevi-voluntari „Crăişorii” care nu mai sunt printre noi

1. Ec. IESSENSKI-LEUCEAN RODICA din Galaţi, membru fondator al Asociaţiei, absolventă a Liceului „Avram Iancu” din Brad;

2. Prof. PĂCURARIU NICOLAE LIVIU din Bucureşti, membru al Asociaţiei, absolvent al Liceului „Avram Iancu” din Brad;

3. Gen.(r) VESA NICOLAE din Bucureşti, membru şi donator al Asociaţiei;

4. Colonel(r) poet şi publicist DĂRĂBANŢ NICOLAE din Braşov, membru al Asociaţiei

5. Jurnalist. scriitor, publicist, ing. MUSTAŢĂ CONSTANTIN din Cluj-Napoca, colaborator şi donator al Asociaţiei şi al Clubului de elevi-voluntari „Crăişorii”

6. Scriitor şi jurnalist VALENTIN HOSSU LONGIN din Bucureşti, colaborator şi donator al Asociaţiei şi al Clubului de elevi-voluntari „Crăişorii”

Bunul Dumnezeu să-i odihnească în pace în lumea drepţilor!

Serbarea Naţională Ţebea - 11 septembrie 2016

organizată la Ţebea de către Prefectura, Consiliul Judeţean Hunedoara şi Primăria Baia de Criş, în memoria şi omagierea celor 40.000 de eroi şi martiri români, ucişi de tiranii unguri cotropitori în Războiul de autoapărare al gliei străbune din 1848-1849, şi a conducătorului lor suprem Avram Iancu, nebiruitul Erou al moţilor, al Naţiunii române transilvane şi al întregii Naţiuni Române

Au participat: detaşamentele de elevi “crăişori” de la unităţile şcolare de pe valea Crişului Alb (Baia de Criş, jud. HD şi Gurahonţ, jud. AR) şi valea Arieşului, jud Alba (Vadu Moţilor şi Gîrda de Sus)

La Mulţi Ani cu bucurii! An nou fericit, 2017!